

Тема тижня

26 квітня 1986... Цього дня трапилася подія, яку згодом назвали трагедією ХХ століття, найбільшою техногенною катастрофою. Джерело атомної енергії, що вважалось цілком безпечним, заподіяло шкоду, реальний обсяг якої і досі не визначений. Тоді під час вибуху на четвертому енергоблоці ЧАЕС стався великий викид радіоактивних речовин у навколишнє середовище.

Чорнобильська трагедія: невідомі факти та спогади очевидців

Причиною катастрофи спочатку вважали різкий перепад напруги в мережі, який спричинив два вибухи. Згодом державна комісія, сформована для розслідування причин катастрофи, провину поклала на персонал, якому того дня доручили проведення технічного експерименту. В подальші роки пояснення причин аварії були переглянуті, консультативний комітет з питань ядерної безпеки опублікував в 1993 році новий звіт, у якому багато висновків, зроблених в 1986 році, було визнано помилковими. У сучасному викладі, причини аварії такі:

- реактор був неправильно спроектований і небезпечний;
- персонал не був поінформований про небезпеки;
- персонал допустив низку помилок і ненавмисно порушив існуючі інструкції, частково через відсутність інформації про безпеку реактора.

На щастя (якщо можна так сказати), вибухи були не ядерними, а хімічними — наслідок перегріву реактора і накопичення значної кількості пари. На момент трагедії в реакторі містилось близько 200 тонн урану. Було зруйновано захисну оболонку і більше 60 тонн радіоактивних речовин піднялися в повітря.

Одразу після аварії майже 8,5 млн людей отримали дози опромінення, майже 155 тис кв. км території було забруднено, з них 52 тис кв. км — сільськогосподарські землі. Реактор продовжував випромінювати радіацію ще 3 тижні, доки його не закидали сумішшю піску, свинцю, глини і бору. Однак саме пожежникам вдалося врятувати нас від справді серйозної катастрофи — сильного водневого вибуху, який міг стати наступним етапом трагедії. Вогнеборці, які

першими прибули на місце катастрофи, не мали ізолюючих протигазів. Їх просто не попередили про особливості ситуації. Внаслідок чого радіоактивні речовини потрапили в дихальні шляхи. Тривала пожежа 10 днів, а остаточно графіт перестав горіти лише 10 травня.

Упродовж першого року після аварії на ЧАЕС понад 240 тисяч людей ліквідували її наслідки, саме вони отримали найбільші дози радіації. Загалом за всі роки в зоні відчуження працювали понад 600 000 ліквідаторів. Продовжуючи говорити мовою цифр, із зони забруднення були евакуйовані 200 000 людей, ще 130 000 — із прилеглих територій. Катастрофа спричинила десятки тисяч смертей та захворювання майже 250 000 осіб. Вражають цифри?! І це тільки приблизно.

Та ще більше вражає те, що тодішній уряд СРСР через нав'язливу ідею секретності намагався приховати трагедію від світу. Саме тому населення не усвідомлювало масштабів аварії, про яку дізналося не відразу.

Наступного після вибуху дня у Швеції спостерігали аномальне підвищення рівня радіації. Так було визначено, що в Україні сталося щось жахливе. Перше офіційне повідомлення в СРСР зробили аж 28 квітня під тиском міжнародної спільноти, але і в ньому майже не повідомлялося про масштаби проблеми. Склалося враження, що загрози немає, а проблема — локальна. Всі іноземні ЗМІ розповідали про небезпеку, а радянські називали це брехнею та провокацією. Як згодом пояснювали чиновники, вони не хотіли зчиняти паніку серед населення.

1 травня сотні тисяч людей, у тому числі дітей, вивели на святковий парад у Києві, хоча рівень радіації у столиці України перевищував допустимий у кілька десятків разів. Про це свідчать розсекречені документи радянських спецслужб.

Евакуація

Як стверджують деякі джерела, радіаційний контроль у місті Прип'ять був встановлений вже опівдні 26 квітня. До вечора рівень радіації різко виріс і в окремих місцях сягав сотень мілірентген на годину. В зв'язку з цим було вирішено підготувати мешканців міста до евакуації. Аби пришвидшити її, жителям сказали, що це тимчасовий захід, тому в зоні залишилися майже всі їхні особисті речі — із собою брали здебільшого гроші і документи.

Продовження на стор. 11

Програма "Доступні ліки" в дії

6-7

Багата весна юних техніків

8

Країна дитинства у Довжанці

9

Фізика-FEST

10

Скарби зеленої аптеки

14

Якість, яка не підведе

46027 м. Тернопіль, вул. С. Будного, 4а
тел./факс: +38 (0352) 25 44 35, 25 37 59
e-mail: office@tncan.com.ua

ТОВ ЕКК "Роміс"

Проводить експертну оцінку нерухомого майна: будинків, квартир, земельних ділянок тощо.

Роботи із землеустрою: приватизація землі; геодезичні роботи; нормативна оцінка земельних ділянок.

м.Тернопіль, вул. Крушельницької, 18, 7-й пов., тел./факс 43-50-27, 067 797-93-04

Цивільна оборона

У Малий Ходачків з'їхалися директори шкіл
Тернопільського району

У комунальному закладі "Малоходачківська ЗОШ І-ІІ ступенів" 20 квітня відбувся показовий День цивільного захисту, в якому взяли участь керівники району і 20 директорів шкіл.

Учні та вчителі Малоходачківської ЗОШ підготували насичену програму дня, яку розділили на кілька етапів. Зокрема, у 4-му класі провели урок на тему «Вибухонебезпечні предмети», де школярі почерпнули для себе багату нову та корисну інформацію. Паралельно в 11-й класі провели виставку «Надзвичайні ситуації і правила поведінки під час них». На занятті діти навчилися класифікувати типи надзвичайних ситуацій і приймати відповідальні рішення на основі власного досвіду та набутих на уроці знань. Зрештою, присутні зробили висновок, що життя у нас лише одне, тому його потрібно берегти, адже це - найближчий Божий дар.

Після цього усіх запросили на підготовлений педагогічним колективом і учнями реквієм «На Чорнобиль журавлі летіли», приурочений 31-й річниці аварії на Чорнобильській АЕС.

— Ми щиро вдячні всім, хто долучився до проведення заходів у Малоходачківській ЗОШ. Навчання з цивільного захисту населення дуже потрібні учням. І хоча на перший погляд вони можуть здаватися звичайними уроками, однак такі знання вони стають людям у пригоді та є особливо актуальними в цей неспокійний для країни час, — зауважив голова Тернопільської РДА Олександр Похилий. — Бажаю усім нам, аби лихо та біди обминали нас стороною, а в Україні нарешті запанував мир і спокій.

Лілія КУЛЕНІЧ.

Колегія

Промислові та сільськогосподарські підприємства
району працюють стабільно

25 квітня відбулася колегія Тернопільської РДА за участю сільських і селищних голів, керівників промислових і сільськогосподарських підприємств, начальників відділів, управлінь райдержадміністрації та районної ради. Вів колегію голова РДА Олександр Похилий. У засіданні взяв участь голова Тернопільської районної ради Андрій Галайко.

На колегії йшлося про підсумки роботи господарського комплексу та виконання бюджету району у І кварталі 2017 року, стан кадрової роботи, а також про поліпшення харчування дітей у загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладах, стан призову юнаків на строкову військову службу.

Інформуючи про підсумки роботи господарського комплексу Тернопільського району за І квартал поточного року, начальник відділу економічного та агропромислового розвитку і торгівлі РДА Олеся Гоцманова повідомила, що, за результатами рейтингової оцінки діяльності районних державних адміністрацій Тернопільської області, саме наш район – на першому місці за такими показниками: економічний розвиток, інвестиційна діяльність, споживчий ринок, населення та ринок праці, захист прав людини.

У колегії йшлося про підсумки роботи господарського комплексу та виконання бюджету району у І кварталі 2017 року, стан кадрової роботи, а також про поліпшення харчування дітей у загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладах, стан призову юнаків на строкову військову службу.

Сільськогосподарські працівники району засіяли озимину понад 10000 гектарів. Через несприятливі умови цьогорічної

зимки господарства пересівають ріпак на площі майже 700 гектарів. Господарники вже піджили всію площу озими, посіяли ярі зернові культури на площі 9,5 тисячі гектарів. У районі суттєво оновлюється система насінництва.

Позитивним у галузі сільського господарства є факт хоч незначного, але збільшення поголів'я великої рогатої худоби. А поголів'я свиней зросло, порівняно з аналогічним періодом минулого року, на 15,5%. Позитивною тенденцією з виробництва свинини зберігається у районі за рахунок того, що господарства взяли на озброєння передовий досвід Європи щодо утримання поголів'я на сухих кормах із використанням високотехнологічних добавок. Серед них, насамперед, ПП «Агпропродсервіс», яке також провело часткову реконструкцію м'ясокомбінату та ввело його в експлуатацію.

За січень 2017 року зовнішньоторговельний оборот становив 17 мільйонів доларів США. Порівняно з минулим роком, експорт зменшився, імпорт зріс. Позитивне сальдо, таким чином, становило 1,8 мільйона доларів США.

Один із основних показників підвищення добробуту — зростання заробітної плати. Нині середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника району становить 4593 гривні, це - 124,3% до середньої по області (3963 гривні). Заборгованість із виплати заробітної плати у районі відсутня.

Станом на 1 квітня на обліку у центрі зайнятості перебувають 425

незайнятих громадян, які проживають у Тернопільському районі. З них статус безробітного мають 290 осіб. Серед незайнятих переважають жінки (62,8%).

Багато позитивного зроблено за цей час у соціальній сфері, зокрема, освіти, культурі, охороні здоров'я.

Про виконання бюджету району та зміни у Бюджетному кодексі інформувала **начальник фінансового управління РДА Ольга Казимирів**. За січень-березень 2017 року до зведеного бюджету Тернопільського району надійшло 27364,4 тисячі гривень власних доходів. План виконано на 164,8%. До районного бюджету надійшло власних доходів 13719,6 тисячі гривень. Виконання становило 187,4 відсотка. З них 97,8% — податок на збір та доходи фізичних осіб. До загального фонду районного бюджету надійшло 136847,5 тисяч гривень офіційних трансфертів з державного бюджету. Це 90,9% до загальної суми надходжень у районний бюджет. Ці кошти спрямовують на медицину, освіту, надання пільг та житлових субсидій на оплату енергоносіїв, водопостачання, придбання твердого й рідкого пального побутового палива тощо, а також на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, на виплату допомоги для дітей-сиріт, інші соціальні виплати.

Об'єднані територіальні громади делегували повноваження та передали до районного бюджету 10987 тисяч гривень (медична субвенція, територіальний центр

соціального обслуговування населення, інша субвенція).

Станом на 1 квітня, як повідомляла Ольга Казимирів, по зведеному бюджету району розподілено вільних залишків на суму 8894,9 тисячі гривень, які спрямовано на оплати праці з нарахуваннями, енергоносії, капітальні видатки, трансферти органам місцевого самоврядування. Залишок нерозподілених коштів - 25608,8 тисячі гривень.

Нове у Бюджетному кодексі, нагадала Ольга Казимирів, — зміни до статті 78, де передбачено, що можна вносити зміни до бюджету не за результатами діяльності за півріччя, як було раніше, а за І квартал.

Про стан кадрової роботи у Тернопільській РДА доповіла **начальник служби управління персоналом апарату РДА Олена Кравець**. Цікаво, що у РДА нині є 10 вакантних посад. Здійснюються заходи щодо заохочення державних службовців до підвищення свого професійного рівня та вступу у вищі навчальні заклади. Нині на заочній формі навчання у магістратурі Тернопільського національного економічного університету навчаються 4 особи. Протягом минулого року 18 державних службовців підвищили свій професійний рівень у Тернопільському регіональному центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, організацій. Цьогоріч проведено електронне декларування доходів і зобов'язання фінансового харак-

теру державними службовцями щодо себе та членів своєї сім'ї за 2016 рік. Усі державні службовці попереджені про спеціальні обмеження стосовно проходження державної служби відповідно до Законів України «Про державну службу» та «Про запобігання корупції».

Начальник відділу освіти РДА Василь Цаль інформував про поліпшення харчування дітей у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах. «Щоб збільшити вартість харчування для дітей пільгових категорій у загальноосвітніх закладах району на 1 гривню, — наголосив Василь Зіновійович, — треба додатково спрямувати 35 тисяч гривень. А для дошкільних закладів — 105 тисяч гривень». Василь Цаль закликав голів сільських рад, де є значне перевиконання бюджету, допомогти району у збільшенні вартості харчування дітей пільгових категорій у школах та садочках.

Військовий комісар Тернопільського об'єднаного міського військового комісаріату Микола Бойко інформував про хід весняного призову юнаків на строкову військову службу. Весняному призову підлягають 1013 юнаків Тернопільського району. Лише 294 з'явилися до призовних дільниць. 15 осіб вже відправлено для проходження строкової військової служби. Найкраще працюють Великогайська об'єднана територіальна громада, Довжанківська, Домагорицька, Драганівська, Почапинецька сільські ради.

Галина ЮРКА – ТРР «Джерело».

Зверніть увагу!

Перерахунок пенсій
з 1 травня 2017 року

Відповідно до Закону України від 21.12.2016 року №1801-VIII «Про державний бюджет України на 2017 рік», у зв'язку зі збільшенням розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатності (1312,00 грн.), Тернопільським об'єднаним управлінням Пенсійного фонду України Тернопільської області для окремих категорій осіб буде проведено перерахунок пенсій, обчислених відповідно до статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Крім того, перерахунок підлягатимуть надбавки і підвищення до пенсій, розміри яких визначають від прожиткового мінімуму. Розмір підвищення кожному пенсіонеру буде розраховано індивідуально за матеріалами, наявними у пенсійній справі.

З 01.05.2017 року не перераховуються:

- пенсії працюючим пенсіонерам;
- підвищення дітям війни;
- додаткова пенсія учасникам аварії та потерпілим внаслідок ЧАЕС;
- розміри пенсій за відсутності повного страхового стажу (в тому числі жінкам, які достроково вийшли на пенсію за віком).

Не зміниться розмір пенсії для тих
класів, у яких у складі пенсійної
виплати є:

- індексація;
- щомісячна державна адресна допомога, передбачена Постановою Кабінету Міністрів України № 265 до суми 949,00 грн.

Галина ГУМНИЦЬКА,
заступник начальника Тернопільського
об'єднаного управління Пенсійного фонду
України Тернопільської області.

Новації | Державні програми

Оновлена програма житлових субсидій: що змінилося?

31 травня 2017 року, на підставі внесених 26 квітня 2017 року урядом змін у Постанову № 848 «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива», в Україні діятиме оновлена програма житлових субсидій.

На основі змін у травні органи соціального захисту населення проведуть перепризначення субсидій на наступний рік та розрахують її розміри на літній період, а з жовтня — на новий опалювальний сезон.

Повторно подавати документи на оформлення допомоги не потрібно буде лише тим, хто оформив доплату у кого відбулися зміни у складі сім'ї. Для решти субсидіантів перерахунок проведуть автоматично, без повторного звернення.

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ СОЦІАЛЬНА НОРМА ДЛЯ НЕПРАЦЕЗДАТНИХ

Для пенсіонерів, інвалідів, інших людей, які не працюють з об'єктивних причин, уряд збільшує соціальну норму, за якою надається житлова субсидія.

Якщо в помешканні проживає одна-дві непрацездатні людини, соціальна норма, за якою їм рахуватиметься розмір допомоги, збільшується з 49 кв. м. до 75 кв. м.

НОВОВВЕДЕННЯ НА КОРИСТЬ ТИХ, ХТО ПРОЖИВАЄ У САДОВОМУ БУДИНКУ

Багато людей не зареєстровані, але проживають у садових будинках чи дачних кооперативах і сплачують комунальні послуги. Раніше такі люди не могли претендувати на субсидію, позаяк не мали там офіційної реєстрації.

Із травня 2017-го за рішенням комісій з питань соціального захисту населення, які діють при управлінні соціального захисту, такі сім'ї зможуть оформити субсидію, яка фінансуватиметься за рахунок місцевих бюджетів.

ЗМІНИ В ОПАЛЮВАЛЬНИЙ ПЕРІОД

Якщо раніше субсидія на опалювальний сезон призначалася з 1 жовтня по 30 квітня і перераховувалася відповідно до рішення органів місцевого самоврядування або органів виконавчої влади про дату початку та закінчення опалювального сезону, то у 2017-2018 рр. для користувачів централізованого опалення залишається прив'язка до відповідних рішень органів місцевого самоврядування або органів виконавчої влади, а для тих, у кого індивідуальне опалення, субсидія нараховується з 15 жовтня по 15 квітня.

Офіційне

Увага! На Тернопільщині орудують шахраї!

Шановні краянні! Останнім часом до директорів закладів професійно-технічної освіти Тернопільської області телефонують певні особи, представляючись помічниками голови Тернопільської ОДА Степана Барни, з проханням перерахувати кошти на чей імені у благодійний фонд сиріт. Тернопільська обласна державна адміністрація заявляє, що від імені керівника області подібних розпоряджень, прохань та інших доручень не надходить. Ці люди — шахраї, які маніпулюють успішним свідомістю. Аби не потрапити на шахрайський гачок, будьте пильними й ретельно перевіряйте інформацію. Не дайте зловмисникам ввести себе в оману і при виявленні подібних фактів негайно повідомляйте у поліцію!

Кримінал

Крадіжка у фельдшерсько-акушерському пункті

04 квітня 2017 року до Тернопільського районного відділення поліції надійшло повідомлення від працівника фельдшерсько-акушерського пункту с. Прошова про те, що в період із 17 год. 03.04.2017 по 08 год. 04.04.2017 невідома особа, розбивши вікно, проникла в приміщення

Викрали чотири акумулятори

01.02.2017 о 14:55 до Тернопільського районного відділення поліції надійшло повідомлення від жителя с. Застав'я про крадіжку чотирьох акумуляторів із гаражного приміщення фермерського господарства. При виїзді слідчо-оперативної групи на місце події було встановлено, що в період з 20 год. по 23 год. 40 хв. 31.01.2017 р. невідомі особи шляхом віджиму металевих прутів у віконних отворах проникли в гаражне приміщення на території фермерського господарства, звідки викрали 4

фельдшерсько-акушерського пункту, звідки викрала медичний халат і медпрепарати.

Як пояснив начальник Тернопільського РВП Віктор Волощук, у ході проведення оперативно-розшукових заходів працівники поліції вийшли на слід злодіїв. Як пояснив начальник Тернопільського РВП Віктор Волощук, ними виявилися житель с. Мишковичі, 1992 р. н., житель с. Велика Березовиця, 1985 р. н., та житель с. Мишковичі, 1998 р. н. Підозрювані у скоєному зізналися. Викрадені акумулятори злодинці реалізували на

с. Прошова, 1998 р. н. Підозрюваний у скоєному зізнався. Речові докази (медичний халат і медпрепарати) вилучено.

За цим фактом відкрито кримінальне провадження відповідно до частини 3 статті 185 ККУ — крадіжка. Триває слідство.

КОМУ ПОВТОРНО НЕОБХІДНО ПОДАВАТИ ДОКУМЕНТИ НА ОФОРМЛЕННЯ СУБСІДІЇ?

Заяву і декларацію про доходи заново треба подавати сім'ям, які:

- орендуєть помешкання;
- мають зміни у складі сім'ї: хтось прописався чи виписався;
- хочуть отримати субсидію на тверде паливо.

ПРО ЩО ПОТРІБНО ПОВІДОМЛЯТИ ФАХІВЦІВ СОЦЗАХИСТУ?

Протягом місяця отримувачі субсидії повинні повідомити органи соціального захисту населення про наступні зміни:

- складу зареєстрованих у житлі: хтось виписався чи прописався;
- соціального статусу членів сім'ї: хтось звільнився або влаштувався на роботу, став пенсіонером;
- про здійснення одноразової покупки, яка перевищує 50 тисяч гривень;
- набору комунальних послуг: відмовилися від централізованого опалення і перейшли на індивідуальне чи навпаки.

Новини | Коротко про головне

Урочини аварії на Чорнобильській атомній електростанції, яка сталася 26 квітня 1986 року, Президенти України Петро Порошенко та Борис Ющенко Олександр спільно вшанували пам'ять героїв Чорнобиля. У рамок зустрічі глави держав обговорили широкий спектр питань двосторонньої співпраці.

Національна енергетична компанія «Укренерго» повідомила, що з 25 квітня подача електроенергії на територію ОРЛО припиняється. Зв'язку з відсутністю припинення поставлення електроенергії прийняттю у зв'язку з відсутністю оплати за поставлену та спожиту на непідконтрольній території електроенергію. Як відомо, заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій і ВПО України Георгій Тука заявив, що заборгованість «Луганського енергетичного об'єднання» перед ДП «Енергоринок» становить 5,2 млрд. грн., а на Донеччині — 5,8 млрд. грн.

Близько 1,5 мільйона українських родин, які за результатами опалювального сезону зекономили житлові субсидії на газ і електроенергію, що використовується тільки для опалення помешкання, найближчим часом отримають грошову винагороду від уряду — до 700 гривень готівкою. «Такий проект реалізується в Україні вперше і стане поштовхом до більш глобальної монетизації, яка є важливим пріоритетом в роботі уряду», — наголосив Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман. За його словами, восени 2016-го уряд обіцяв українцям грошову компенсацію за розумне енергоспоживання. Урядовий проект монетизації зекономлених субсидій передбачає грошову виплату енергоощадним домогосподарствам у еквіваленті вартості зекономлених 150 кіловат електроенергії, якщо цей ресурс використовується для опалення, або 100 кубів газу.

Підвищення пенсій з 1 жовтня 2017 року уряд планує здійснити за рахунок збільшення надходжень до Пенсійного фонду України та зростання економії в цілому — заявив віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко. «Ми не будемо випускати людей на ринок надрукованих в Нацбанку 40 млрд. грн. Збільшення надходжень до Пенсійного фонду від підвищення мінімальної зарплати і в цілому зростання економіки дають нам той реальний ресурс, який ми можемо використати і для зменшення дефіциту ПФ, і вкласти саме у програму осучаснення пенсій», — сказав він.

Павло Розенко повідомив, що в результаті підвищення мінімальної зарплати до 3200 грн. з 1 січня 2017 року доходи до Пенсійного фонду України зросли на 30%, порівняно з аналогічним періодом минулого року. «В грошовому еквіваленті це на 5-7 млрд. грн. більше, ніж було заплановано», — уточнив він.

Перевиконання плану митного збору дає можливість спрямувати кошти на реконструкцію та ремонт доріг в області. Тому важливо, щоб якомога більше підприємців розмитнювалися на Тернопільській митниці. На цьому при спілкуванні з головами райдержадміністрацій та головами територіальних громад на засіданні колегії акцентував голова Тернопільської ОДА Степан Барна. «Для нас пріоритетом розвитку області залишається будівництво доріг. Тому наша стратегія сьогодні — спільно з керівництвом митниці мобілізувати всіх зареєстрованих в області підприємців, щоб вони здійснювали розмитнення у нас. А також переконати підприємців з інших областей, що вони зможуть комфортніше і швидше розмитнюватися саме на Тернопільщині», — наголосив Степан Барна. При цьому він звернув увагу на позитивну тенденцію у цій сфері за підсумками І-го кварталу 2017 року — перувтенення митного збору становить понад 65 млн. грн., що дає можливість щонайменше 32,5 млн. грн. спрямувати на будівництво доріг в Тернопільській області.

У процесі децентралізації на Тернопільщині в найближчій перспективі акцент буде не на утворенні нових територіальних громад, а на розширенні або приєднанні населених пунктів до вже існуючих, які є сильнішими та фінансово спроможними. Про це зазначив голова Тернопільської ОДА Степан Барна під час зустрічі з делегаціями Доинецької, Луганської, Львівської та Закарпатської областей, які приїхали на Тернопільщину переймати досвід зі створення ОТГ. Як зауважив Степан Барна, у створенні об'єднаних територіальних громад є не лише переваги, але й певні труднощі. «Фінансово спотворна громада буде дефіцитною, коли у неї буде недостатня територія, достатня кількість населення. Натомість громади у 2,5-3 тисячі осіб — це слабкі громади, яким складно брати на себе відповідальність за управління освітою, медициною. Водночас у таких громадах не достатньо фінансових надходжень, а тому виникає багато проблем, які часто потрібно вирішувати за рахунок області».

Традиційно щороку напередодні професійних свят працівників тих чи інших сфер і галузей в області відбуваються прощі до Марійського духовного центру у Зарваниці. Цьогоріч прощі відбуватимуться за наступним графіком: інтернатних закладів області — 27 травня; журналістів — 4 червня; медичних працівників — 10 червня; працівників землевпорядних господарств — 18 червня; працівників агропромислових підприємств — 24 червня; працівників обласпоживспілки — 1 липня; працівників ДФС у Тернопільській області — 2 липня; ДСНС у Тернопільській області — 10 вересня; військових — 15-17 вересня; «Лицарів Колумба» — 23-24 вересня; освітян — 30 вересня; працівників дорожніх господарств області — 15 жовтня; працівників соціальної сфери і Пенсійного фонду — 21 жовтня.

Музичний фестиваль «Файне місто» увійшов у асоціацію європейських фестивалів EFFE. Заявка була схвалена міжнародним журі після успішної оцінки Експертного Хаба на національному рівні. Експерти охарактеризували фестиваль, як «сильний та якісний». Цього року фестиваль відбудеться з 20 по 23 липня поблизу Тернополя (на території іподрому). Під відкритим небом одразу на 6-ти сценах перед гостями фестивалю свої шоу презентуватимуть вітчизняні та іноземні артисти, а також хедлайнери світового масштабу: Guano Apes (Німеччина), Poets of the Fall (Фінляндія), Zardonic (Венесуела) та багато інших.

Подяка

**Хай віддається
добром в ваше
милосердя**

Колектив працівників Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району спільно з підопічними висловлюють щиро подяку спонсорам та благодійникам в особистих та колективних формах, які в найкращих традиціях українського народу готові допомогти тим, хто цього найбільше потребує. До благодійної акції «Великодні кошик» активно долучилися:

ПАП «Агропродсервіс» — Чайківський І. А., ТОВ «Вікторія» — Маціборко С. В., ТОВ «Перемога-Агро» — Нацюк В. М., ТОВ «Агропродсервіс-інвест» — Малюта Ю. С., СУПТОВ «М'ясовіта» — Лыницький Т. Г., ТзОВ «Агрокомплекс» — Пінязь Г. Є., ПОП «Золотий колос» Симак — Я.В., ПП «Тернопільнасія» — Дольний З. Б., ФОП «Федорів Н. М.» — Федорів Н. М., ТОВ «Дружба» — Янкевич Н. В., ПП «АФ» Медобори» — Крупницький В. Г., аптека «Дельфін» — Голубенний Р. Є., ТОВ «Стегнік-Хіта» — Калішук О. С., ТОВ «Стегнік-Хіта» — Калішук О. С., ТОВ «Стегнік-Хіта» — Волошин Я. С., ТОВ «Добробуд» — Підлісний В. Й., ФГ «Литвин» — Литвин П. П., Симерко Р. Р., Климук Ю. В., Глеба Г. Є., Кудринський В. З., Сімора А. В., Карп І. М., Махомет О.Я., Шаур В. М., Ларкий Ю. І., Карольська В.І., Леськів З. В., Варченко О. І., ПП «Селопродукт» — Качмар М. В., Дідух У. А., Кучма А.С., Гринник І. Б., Барабаш Л. О., Савіцька М.М., Періг Г. М., Полотнянко О. Я., Тригуба П. М., Клепач О. Є., Винник О. Т., Ониськів С. М., Могильовська Н. В., Данилець А. І., Сильчак С. М., Безносий Р. В., Безноса І. М., Лозовський Ю. І., Лабедик В. О., Вінницький В., Волошина Я. П., Гуля Г. М., Прокопів Я. М., Пиндиківська О. Г., Борщук О. С., Лазаревич А. В., Кульчицька Г. О., Гаврилюк Ю. І., БФ «Карітас» — Савка М. В., отець Андрій Марчук, ТзОВ «ЛЕП» та інші.

Саме завдяки їх небайдужому ставленню в рамках акції «Милосердя» до Великодніх свят 825 підопічних Терцентру одержали допомогу (продуктові набори), 91 підопічному надано грошову допомогу.

Хай віддається добром в ваше милосердя, благодійники! Адже коли береш — наповнюєш руку, а коли віддаєш — наповнюєш серце!

Надія БОЙКО, директор Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району.

Освіта | Технічне забезпечення

Школам Тернопільського району — сучасну техніку

Одразу чотири загальноосвітні навчальні заклади Тернопільського району минулого тижня отримали у подарунок мультимедійні комплекси.

Так, сучасна техніка для навчання надійшла до Почапинської, Великоглибочецької, Довжанківської та Малоходачківської загальноосвітніх шкіл. Інтерактивні дошки та проектори закуплені коштом субвенції для соціально-економічного розвитку за сприяння **народного депутата України Тараса Юрика**, який, до слова, також відвідав навчальні заклади та разом із керівництвом Тернопільського району передав сучасну техніку дітям.

— Очільники району приїжджають тепер із подарунками, а не з порожніми обіцянками та опущеними очима, адже можуть підтвердити свої слова діями. Держава готова надавати фінансову підтримку багатьом проектам для покращення навчання учнів. Ми йдемо у ногу з часом, використовуючи новітні системи підготовки школярів, а це — важливий елемент навчального процесу. Сподіваємося, що ця мультимедійна дошка стане для вчителів хорошим помічником на уроках, адже завдяки їй заняття стануть ще цікавішими. А вами, дітями, хочуть похвалитися, щоб ви добре вчилися, адже лише від вас залежить майбутнє ваше та нашої країни. Не пере-

ставайте мріяти, вірте у свої сили, найгірше, що ви можете зробити щодо себе, — це розчаруватися у собі... Ніколи цього не робіть, з Божою поміччю можливо усе, — сказав під час виступу у Великому Глибочку Тарас Юрик.

Не менше раділи новому обладнанню і почапинські школярі. Діти оплесками дякували за приємний дарунок, а директор школи **Галина Щепна** наголосила, що цей рік став найщедрішим на подарунки за всю історію очільництва нею Почапинської ЗОШ І-ІІІ ст. І дійсно, школа на очах змінюється: здійснюють заміну шатрового даху, оновлюють фасад, планують замінити вікна та двері, а школярі із сусідніх сіл вже добираються на навчання новим автобусом.

— Приємно, що є можливість зміцнювати матеріальну базу вашої школи, робити навчальний процес цікавим. Для цього передаємо вам цю мультимедійну дошку, — сказав **голова Тернопільської районної державної адміністрації Олександр Похильний**. — Загалом за коштів програми соціально-економічного розвитку було придбано 15 сучасних телевізорів та 9 мультимедійних дощок із проекторами для шкіл

району. Це хоч і невеликий, але потрібний крок назустріч майбутньому. Діти не мають відчувати різниці між міськими і сільськими школами. Новітні засоби навчання є вкрай необхідними у сучасному світі.

Під час виступу мультимедійного комплексу та інтерактивної дошки Малоходачківської ЗОШ І-ІІІ ступенів **голова районної ради Андрій Галайко** зазначив, що використання інтерактивних дощок на уроках збільшує ефективність навчання. Це дає змогу вчителю збільшити обсяг сприйняття матеріалу за рахунок збільшення кількості ілюстративного матеріалу, організувати грамотний зворотний зв'язок «учень — вчитель».

За словами **начальника відділу освіти районо Олександра Цяля**, цьогоріч усі школи І-ІІІ ст. Тернопільського району отримають мультимедійне обладнання. Окрім цього, районне управління освіти обіцяє також обладнати сучасними мультимедійними дошками й навчальними й школи нижчих рівнів, де навчаються не менш перспективні й талановиті діти.

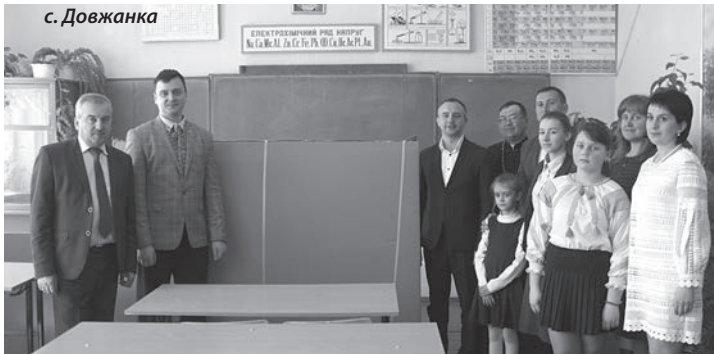
Лілія КУЛЕНИЧ.

с. Почапинці

с. Великоглибочок

с. Довжанка

с. Малий Ходочків

Людина і її справа

Село Товстолуг розкинулося на берегах тихоплинної річки Гнізна, за десять кілометрів від обласного центру. Нині воно відоме всій Україні, бо саме тут на початку буремних 90-х народилося фермерське господарство «Березовський». Через кілька років молодий і амбітний агроном Юрій Березовський та його колега вийшли й заповзяття друзи створили сучасне, європейського типу агропідприємство ПП «Агрон», а також підібрали надійну і професійну команду однодумців, дали людям гідну зарплату, юридичний захист, подбали про виробництво і соціальний розвиток територіальної громади.

Багато з тодішніх нових газд зійшли з виснажливої хліборобської дистанції. А пан Юрій вперто долав усі терни: фінансові, матеріальні, моральні.

Біля рідних порогів

Мені завжди були цікаві люди, котрі залишилися у рідній стороні, а не виїхали на чужину. Ті, хто власноруч вибудував майбутнє для своїх дітей і земляків. Ті, хто знайшов себе на батьківщині і починає робочий будень чи святковий день із рідних порогів.

Нині агроформування орендує понад три з половиною тисячі гектарів землі в 11 населених пунктах Тернопільського району. Левову частку коштів спрямовують на соціальний розвиток сіл, де орендують землю. Надають матеріальну допомогу школам, дитячим садкам, закладам медицини і культури, церквам, на розвиток спорту та інші потреби Великогаївської об'єднаної територіальної громади.

Колектив нагороджено численними медалями, дипломами, грамотами Міністерства агрополітики і сільськогосподарства України, оглядів-конкурсів. Юрій Березовський був наймолодшим фермером у нашій країні, який отримав почесне звання «Заслужений працівник сільськогосподарства України». На останніх виборах до місцевих органів Тернопільської обласної ради. Наталія Григорівна — депутат Великогаївської сільської ради сьомого скликання від виборчого округу Товстолуга, член бюджетної комісії.

Одним із перших, хто повірив у нові економічні перетворення на селі, нові форми земельних і майнових відносин, був ровесник Юрія Березовського, також випускник агрономічного факультету Буцацького радгоспу-технікуму, односельчанин Володимир Ново-

сад. Тепер у головного технолога поля спектр виробничої діяльності надзвичайно широкий: насінництво, підбір сортів та гібридів колоскових і технічних культур вітчизняної та зарубіжної селекції.

— У нас потужний логістичний центр, сучасна імпортна техніка, а головне — професійні механізатори, водії, керівники виробничих підрозділів. Створено всі умови для зберігання й експлуатації механізмів, маємо належні побутові умови, всі працівники забезпечені спецо одягом, отримують високу зарплату, — розповідає головний інженер Володимир Чміль.

— Дуже люблю весну, і не лише тому, що в ці квітнево-травневі дні народилися ми з Наталею, а за поклик поля і серця. Мій покойний батько — Роман Євгенович, заслужений механізатор УРСР — брав участь у механізації поля. Тато орав, сів, збирав урожай, навчив їздити на тракторі, комбайні. Не раз казав: «Пам'ятай, Юро, земля — це тарілка, що у неї покладаш, те й будеш їсти».

Сьогодні ПП «Агрон» і ФГ «Березовський» — мудра і досвідчена хліборобська команда, яка робить свій посильний внесок у продовольчу безпеку України, має на озброєнні новітні європейські технології обробки та вирощування зернових і тех-

нічних культур. Кожен із них — бухгалтер чи механізатор, водій чи робітник, мельник чи токарь — працює сумлінно на кінцевий результат — урожай. І нива дбайливим рукам «агронівців» віддачу.

А ще у планах — відкрити першу на Тернопільщині фабрику промислового виробництва меду. Сьогодні ПП «Агрон» утримує понад 600 бджолосімей.

— Маємо двох професійних пасічників. Це — Анатолій Орхівський та Олександр Кущ. Незабаром відкриємо третю пасіку на 200 і більше сімей, — каже Юрій Березовський.

Надійною опорою для Юрія Романовича стали дочка Марічка, зять Сергій, який працює директором млина, внук Маркіян, син Роман, котрий очолює юридичну службу агропідприємства, його молод брати Мар'яна, дванадцятирічний і Микола Дружиса, який планує торувати нелегку батьківську хліборобську дорогу.

3 нагоди дня народження відомому аграрнику, фермеру, заслуженому працівнику сільськогосподарства України, депутату Тернопільської обласної ради Юрію Романовичу Березовському бажаємо міцного здоров'я, завзяття, наснаги в усіх справах!

Ярослав БАЧИНСЬКИЙ.

Фотоархів

с. Зайбуки

1

На бурякових жнивах три десятиліття тому

Якось засперечались оператор, який знімає відео, та фотограф, чия робота важливіша. Перший доводив, що відео – це жива фотографія, вона повніше та краще передає настрій, характер людини. Фотограф відповів, що і світлина робить те саме. Оператор казав, що навіть кількахвилинний фільм може відобразити дух події, показати епоху і людину в ній. Мудрий фотограф мовив: «Мить епохи — це також епоха».

Нині у кожного вдома є відео. Воно стало дуже доступним. Знімають дітей і внуків на ранках у садочках, коли йдуть до школи, під час Причастя, відпочинку родини, весілля, хрестини і багато іншого. Але раз поглянувши фільм, рідко потім переглядають його знову. Фотоальбоми беруть до рук частіше. Фотограф має якусь особливу магію. Якщо ж мить життя вилонена з потоку часу майстром своєї справи, професіоналом, вона може навіть перетворитися на шедевр, як вприміром, картина на шедєвр, як художника. Вміло зроблене фото хочеться переглядати ще і ще. Тому дуже цінним є те, що люди пам'ятають саме ту мить свого життя, яку вдалось увіковічити майстру світлина.

Агроном Юрій Панас, якого у Тернопільському районі знають, напевне, всі, хто пов'язаний із сільськогосподарським виробництвом, вміщене у ювілейному числі «Подільського слова» за 3 березня цього року, сказав: «Пам'ятаю

рік, місяць, обставини, за яких зроблено цю світлинку! Це було в переддень професійного свята працівників сільського господарства, перша декада листопада 1987 року. Я тоді працював головним агрономом колгоспу «Слава». На фото я – третій справа. Перший –

головний інженер господарства Ярослав Михайлович Крунь, другий – його батько, водій колгоспу Михайло Федорович, на жаль, нині покійний. Це було в час, коли закінчили збирати цукрові буряки. Правда, не згадаю, куди це в Зайбуках чи в Почапінцях. Завантажили останню машину солодкими коренями, як тоді полюбляли писати журналісти, і вже готували комплекси на іншій площі. Саме тоді до нас підійшов фотокореспондент газети «Подільське слово» (тоді — «Шляхом Ілліча») Степан Червінський та запропонував сфотографуватися для номера газети, присвяченого Дню працівників сільського господарства. Водієві колгоспу «Слава» Михайлові Федоровичу Круню випала тоді почесна місія — відвезти на цукрозавод «Поділля» останню машину з навантаженими буряками з цієї площі. Фотофії вважаю саме його, а ми вже з Ярославом Михайловичем стали до знімки за компанію...»

У колгоспі «Слава», до якого входили тоді землі сіл Зайбуки та Почапінці, обробляли 3600 гектарів ріллі. На тваринницьких фермах колгоспу утримувалося близько 700 корів (нині в усіх господарств – лише 800). Тодішнє керівництво району заохочувало господарства тримати вівці. Чомусь лише у цьому колгоспі, як згадує Юрій Панас, розводили цих тварин не хотіли, за що отримували доброго прорухана. Тоді було неприємно отримувати догани, тепер же все це згадується з усмішкою, сприймається майже, як милий жарт. Головою колгоспу був Михайло Петрович Містерман.

Стосовно центральної частини цього фото — Михайла Федоровича Круня, він родом із Польщі. Родина жила в достатку, тримала велику господарку, проте з маєтками, добутими важкою працею, довелося розпрощатися у середині сорокових років, коли українців із прикордонних земель Польщі масово депортували до Радянського Союзу. Поселилася родина у старенькій хаті в селі Почапінці. У родині Михайла дітей, яких треба було годувати та вчити. Щоб якось зводити кінці з кінцями, пішов працювати у міс-

цевий колгосп. Тривалий час був бригадиром тракторної бригади, потім до 74 років працював водієм. Був старанним працівником, завжди перевищував норми виробітку, за що отримував подяки та премії.

З часом його **син Ярослав став головним інженером колгоспу**. Потім Ярослав Михайлович два роки очолював інженерну службу в управлінні сільського господарства та продовольства у Тернопільському районі. Зараз працює водієм маршрутного автобуса №14 у Тернополі. Каже, що коли вдасться піти на пенсію (нині Ярославу Михайловичу 58 років), то залюбки присвятить себе домашній господарству у селі та онукам.

Головному агроному колгоспу «Слава» Юрієві Панасу було тоді 26 років. Уродженець села Микунці Теревовлянського району. Після закінчення у 1983 році Львівського сільськогосподарського інституту був направлений у село Зайбуки на роботу у місцевий колгосп та одразу призначений агрономом із захисту рослин. Через два роки став головним агрономом, коли пішла на заслужений відпочинок Галина Йосипівна Кормило. З 1990 по 2000 рік очолював станцію захисту рослин у Тернопільському районі. Потім створив власне підприємство, але залишився, як зізнається, практикуючим агрономом. Юрія Панаса не можливо застати в офісі фірми. Він завжди у полі, ділиться досвідом, радить, консулює.

Юрій Петрович доволі точно складає прогнози погоди, керуючись принципом «від «польського» Різдва до українського». Спостерігаючи за погодою та ретельно записуючи впродовж десятиків років майже по годинах зміни в ці діні, Юрій Петрович передбачає погоду у кожну декаду, тиждень місяця. Коли це називають його хобі, він не погоджується, бо вважає заняття частиною своєї агрономічної практики. «Сільський працівник дуже важко вчить її величності — Погоди, — каже Юрій Петрович. — Буває, цілий рік важкої праці може звести

нанівець один несприятливий день. Важливо знати погоду наперед, щоб обрати оптимальні строки посіву та збору, догляду, підживлення».

З цього приводу згадалася така історія. Наші з Юрієм Петровичем кабінети були майже поряд у Тернопільському районному управлінні сільського господарства та продовольства на вулиці Максима Кривоноса, 10. У програмі «Новини Тернопільського району», яку я вела на обласному радіо, який час була рубрика «Погода на місяць», яка користувалась, як мені здається, найбільшою популярністю. Матеріали, звичайно, допомагав готувати сам Юрій Панас. Хоча пошукати він не читати прогнози погоди інших людей, які тоді масово друкували тернопільські видання, бо вважав їх досвідченішими. Я відмовилася, бо завжди вважала наші кадри кращими. Пам'ятаю його велике здивування, терпіння, безкорисливість. Якось побачила його стурбованим. Виявилось, що прогноз Юрія Петровича на літо був цілком протилежним тому, який надрукувала одна із тернопільських обласних газет. «Щось ніяк не можу зрозуміти, в чому річ, — сказав Юра. — Він каже, що літо буде дощове, а в мене воно тепле, навіть посушливе». Я запропонувала Юрію Петровичу опублікувати свій прогноз у цій газеті, але він відмовився, бо засумнівався в собі. Проте, коли три місяці літа були майже бездощовими, Юрій Панас пошкодував, що не встав на мою, як йому здавалось, авантюрну ідею. Одним із моїх аргументів був такий – якщо ваш прогноз виявиться неправдивим, це вам подарують і скоро забудуть, адже ви не такий розкручений, як ваш старший колега; коли ж буде те саме, то саме ви станете тернопільським прогностиком. Але Юрій Петрович, подібно до багатьох простих і гарних сільських людей, ніколи не прагнув слави. Він завжди чесно та професійно виконував свою роботу.

Галина ЮРСА – ТРР «Джерело».

Декларування доходів: встигнути до 3 травня

З 1 січня 2017 року в Україні триває кампанія декларування доходів громадян, отриманих протягом 2016 року. Про це нагадали в Тернопільській ОДПІ.

Оскільки до завершення кампанії залишилися лічені дні, в податковій інспекції наголошують на необхідності виконання своєї обов'язку громадянами щодо декларування доходів. А фахівці інспекції надають практичну допомогу у заповненні декларації. Телефон для довідки: 43-46-10.

Найбільше декларують спадщину

З початку декларативної кампанії до Тернопільської ОДПІ подано 1775 декларацій про доходи за 2016 рік, з яких – 708 декларацій подано громадянами, які зобов'язані подати такі декларації. Сума доходів становила майже 95 млн. грн., а бюджету отримують 4 м. 375 тис. грн. доходи громадян, які отримали збору.

Найбільше декларували, а їх 279, на доходу громадянами, які отримали у вигляді спадщини на суму доходу понад 41 млн. грн. Декларантам належить сплатити податку з цих доходів – 1 млн. 932 тис. дев'ять жителів обласного центру та двоє Тернопільського району задекларували доходи, понад 1 млн. грн.

Нагадаємо, що останній день подання декларації – 3 травня 2017 року. Щодо питань заповнення та подання декларації – звертайтеся до Центру обслуговування громадян. Телефон для довідки: 43-46-10.

Відділ організації роботи Тернопільської ОДПІ.

Державний реєстратор зобов'язаний перевіряти наявність/відсутність персональних санкцій

З метою реалізації Закону України «Про санкції» (далі – Закон про санкції) Підприємства державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 09.02.2016 № 359/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09.02.2016 за № 200/28330 (зі змінами) (далі – Порядок), передбачено, що у разі проведення державної реєстрації, пов'язаної зі збільшенням розміру статутного капіталу господарських товариств, підприємств, у яких резидент неіноземної держави, іноземна держава, юридична особа, учасником є нерезидент або іноземна держава, володіє 10 і більше відсотками статутного капіталу або має вплив на управління юридичною особою чи її діяльність, державний реєстратор обов'язково встановлює наявність/відсутність персональних санкцій відповідно до Закону про санкції, рішення про застосування яких прийняте Радою національної безпеки і оборони України та введено в дію Указом Президента України (положення абзацу другого пункту 12 розділу II Порядку).

Відповідно до пункту 15 статті 28 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», суб'єкт державної реєстрації відмовляє у вчиненні державної реєстрації у разі встановлення факта застосування до фізичних або юридичних осіб, які звернулися для відповідної реєстраційної дії, санкцій, передбачених пунктом 16 статті 4 Закону про санкції.

Новачі | Державні програми

Програма «Доступні ліки» в дії

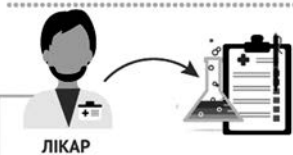
РЕІМБУРСАЦІЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

Реімбурсація – механізм відшкодування державою вартості ліків під час амбулаторного лікування

3 1 квітня
2017 рокутакий механізм
запроваджується
для осіб хворих на:
**СЕРЦЕВО-СУДИННІ
ЗАХВОРЮВАННЯ**
≈22,6 МЛН
ХВОРИХ

**БРОНХІАЛЬНУ
АСТМУ**
≈210 ТИС.
ХВОРИХ

**ЦУКРОВИЙ
ДІАБЕТ II ТИПУ**
≈1 МЛН
ХВОРИХ

АПТЕКА
Купити (отримати) ліки з відшкодуванням
можна лише в аптеках, які
беруть участь у програмі
Відшкодування аптекам
проводиться з місцевих бюджетів
500
млн грнЗАКЛАДЕНО
В БЮДЖЕТІ НА
ВІДШКОДУВАННЯ
ВАРТІСТІ ЛІКІВПЕРЕЛІК ЛІКІВ
ЗАТВЕРДЖУЄТЬСЯ МОЗРОЗДІРНУ ТА
ГРАНИЧНУ ЦІНУ
НА ТАКІ ЛІКИ
ВИЗНАЧАЄ МОЗ

ЛІКАР

ВИПИСУЄ РЕЦЕПТ НА ДІЮЧУ РЕЧОВИНУ,
А НЕ НА КОНКРЕТНИЙ ПРЕПАРАТСТРОК ДІЇ РЕЦЕПТА
30 ДНІВВИЗНАЧАЄ КІЛЬКІСТЬ
ТА ФОРМУ ЛІКІВ

ПРЕПАРАТИ НА ЯКІ РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ ДІЯ ПРОГРАМИ:

Якщо пацієнт обирає
рекомендований МОЗ
препарат (най дешевший),
то отримує його безкоштовно,
100% компенсується
державоюЯкщо пацієнт обирає інший
препарат (дорожчий),
рекомендується лише ціна
рекомендованого МОЗ,
а різницю в цінах оплачує
пацієнтБРОНХІАЛЬНА
АСТМА
 > Беклометазон
> Будесонід (у 2 лік. формах)
> Сальбутамол (у 2 лік. формах)
ЦУКРОВИЙ
ДІАБЕТ II ТИПУ
 > Аміодарон
> Амлодіпін
> Атенолол
> Верапаміл
> Гідрохлортіазид
> Спіронолактон
> Фуросемід
> Дигоксин
> Еналаприл
> Ізосорбід динітрат
> Карведилол
> Клопідогрель
> Метопролол
> Нітрогліцерин
> Симвастатин
> Бісопролол

СЛОВО І ДІЛО

Інфографіку створено за даними відкритих джерел інформації станом на 30.03.2017 року
Дані наведено з аналізу регулятивного впливу до проекту постанови КМУ «Про забезпечення доступності лікарських засобів»

3 1 квітня в Україні стартувала державна програма «Доступні ліки» (реімбурсація), за якою пацієнти можуть отримати ліки від серцево-судинних захворювань, діабету II типу та бронхіальної астми безкоштовно або з незначною доплатою. Ми звернулися до в. о. головного лікаря ТРТМО Володимирівича Романовича Лісовського за роз'ясненням, як працює програма на теренах нашого району.

силають нам для фінансової звітності. Якщо необхідно йти до лікаря, адже є ймовірність того, що потрібно поміняти дозу, а можливо, і ліки.

— Якщо в аптеці закінчилися безкоштовні ліки?

— В такому разі пацієнт може почекати, поки ліки надійдуть до аптеки, може звернутися в іншу аптеку, або ж обрати іншу торгову марку та доплатити різницю.

— Які ліки закінчилися, а які потрібно доплачувати?

— Реєстр оптово-відпускних цін визначає максимальну ціну препарату, який може взяти участь в урядовій програмі «Доступні ліки».

— Як пацієнт може отримати ліки за програмою?

— Потрібно звернутися до дільничного (сімейного) лікаря, отримати правильно виписаний рецепт із зазначенням діючої речовини (а не назви препарату), звернутися до аптеки, що бере участь у програмі (з якою ми уклали договір), і отримати ліки. З переліком аптек пацієнт може ознайомитися на сайті ТРТМО (www.trtmo.te.ua) та у кожного сімейного лікаря. Без рецепта безкоштовно отримати ліки не можливо.

— Якщо пацієнту ліки призначили пожиттєво, він може взяти рецепт один раз і користуватися ним довічно?

— Ні, термін дії рецепта може бути 3, 10 або 1 місяць. Лікар виписує два рецепти: один із них залишається в аптеці, інший над-

— Цей перелік ліків змінюється, оновлюється чи є сталим?

— Перелік препаратів затверджений постановою Кабміну із

ПЕРЕЛІК ЛІКІВ, які надаватимуть безкоштовно

Міжнародна непатентована назва лікарського засобу	Торгова назва лікарського засобу	Форма випуску	Сила дії (дозування)	Кількість одиниць лікарського засобу в упаковці	Найменування виробника, країна	Розмір відшкодування за упаковку лікарського засобу, грн.	Сума доплати за упаковку, грн.
Серцево-судинні захворювання							
Аміодарон	АМИОДАРОН®	таблетки	200	30	АТ "Лекхім-Харків", Україна	43,31	0,00
Амлодіпін	АЛАДИПОН®	таблетки	10	50	ПАТ "Фармак", Україна	29,78	0,00
Атенолол	АТЕНОЛОЛ-АСТРАФАРМ	таблетки	100	20	ТОВ "АСТРАФАРМ", Україна	11,87	0,00
Верапаміл	ВЕРАПАМИЛ-ДАРНИЦЯ	таблетки вкриті оболонкою	80	50	ПрАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна	31,75	0,00
Гідрохлортіазид	Гідрохлортіазид	таблетки	25	20	Наукове акціонерне товариство "Науково-виробничий центр "Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод", Україна	16,24	0,00
Спіронолактон	СПИРОНОЛАКТОН-ДАРНИЦЯ	таблетки	25	30	ПрАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця", Україна	53,55	0,00
Фуросемід	Фуросемід	таблетки	40	50	Наукове акціонерне товариство "Науково-виробничий центр "Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод", Україна; Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрофарм", Україна	8,12	0,00
Дигоксин	Дигоксин-Здоров'я	таблетки	0,25	50	ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я", Україна	9,54	0,00
Еналаприл	ЕНАЛАПРИЛ-АСТРАФАРМ	таблетки	20	20	ТОВ "АСТРАФАРМ", Україна	9,53	0,00
Ізосорбід динітрат	ІЗО-МІК® 5 мг	таблетки сублінгвальні	5	50	ТОВ НВФ "Мікрохім", Україна	16,51	0,00
Карведилол	Карведилол-КВ	таблетки	25	30	ПАТ "Київський вітамінний завод", Україна	55,50	0,00
Клопідогрель	ТРОМБОНЕТ®	таблетки, вкриті плівковою оболонкою	75	60	ПАТ "Фармак", Україна	135,36	0,00
Метопролол	МЕТОПРОЛОЛ	таблетки	100	30	ПАТ "Київмедпрепарат", Україна	22,12	0,00
Нітрогліцерин	Нітрогліцерин	таблетки сублінгвальні	0,5	40	ТОВ НВФ "Мікрохім", Україна	9,07	0,00
Симвастатин	Вазиліп®	таблетки, вкриті плівковою оболонкою	40	28	КРКА, д.д., Ново место, Словенія	147,89	0,00
Бісопролол	БІСОПРОЛ®	таблетки	10	50	ПАТ "Фармак", Україна	43,99	0,00
Бісопролол	БІСОПРОЛ®	таблетки	5	50	ПАТ "Фармак", Україна	22,00	0,00
Метформін	ДІАФОРМІН®	таблетки	500	60	ПАТ "Фармак", Україна	35,19	0,00
Діабет II типу							
Метформін	ДІАФОРМІН®	таблетки	850	60	ПАТ "Фармак", Україна	59,83	0,00
Гліклазид	ДІАГЛІЗИД®	таблетки	80	60	ПАТ "Фармак", Україна	87,98	0,00
Астма							
Беклометазон	БЕКЛАЗОН-ЕКО	аерозоль для інгаляцій	100	200	Нортон (Ватерфорд) Лімітед Т/А АЙВЕС Фармасьютикалз Ірландія Т/А Тева Фармасьютикалз Ірландія, Ірландія	243,64	0,00
Будесонід	БУДЕСОНІД-ІНТЕЛІ	порошок для інгаляцій	200	200	Лабораторія Альдо-Юніон, С.А., Іспанія	525,45	0,00
Сальбутамол	Сальбутамол-НЕО	аерозоль для інгаляцій	100	200	ТОВ "Мікрофарм", Україна	70,38	0,00

Ліки від серцево-судинних захворювань, діабету II типу та бронхіальної астми можна отримати безкоштовно або з незначною доплатою

Що для цього потрібно?

Зверніться до лікаря та отримайте правильно виписаний рецепт

Завітайте до аптеки з позначкою «Доступні ліки»

Отримайте ліки безкоштовно або з незначною доплатою за рецептом. Вартість ліків повністю або частково оплачує держава

З усіх питань звертайтеся на урядову «гарячу лінію»

15-45

Перелік аптек, що беруть участь у програмі, шукайте у медичних закладах та на сайтах органів місцевої влади. Список регулярно оновлюватиметься.

засначенням цін та можливої доплати. Доки не будуть внесені зміни до діючої постанови, то перелік ліків буде сталим.

— **Що необхідно мати при собі, коли йдеш на прийом до сімейного лікаря?**

— У пацієнта має бути амбулаторна картка, плюс якщо хворий вже десь лікувався, обстежувався, чи у нього є виписки зі стаціонару, або ж рекомендації лікаря-спеціаліста про те, що йому потрібні ті чи інші препарати, то всі ці довідки і виписки потрібно взяти із собою на прийом до сімейного лікаря, аби він зміг написати рецепт. Якщо ж досі не отримав турботу, то дільничний обстежує людину і вже сам приймає рішення щодо призначення того чи іншого препарату. Якщо ж буде потрібна додаткова консультація вузькопрофільного лікаря чи людина потребує дообстеження, то її спочатку направлять до спеціаліста, який розпише лікування.

— **Чи належить до компетенції сімейного лікаря коригувати визначення медиків прописаних ліків, якщо їх попередньо призначив фахівець, який обстежував чи вів його впродовж якогось періоду часу?**

— Пацієнт, який переніс недугу і перебував на лікуванні у вузькопрофільного лікаря, згідно з рекомендаціями, повинен щопівроку чи раз у рік проходити у нього повторне обстеження. Якщо призначене лікування не потребує корекції, хворий приймає курс ліків і препарат йому підходить, то не потрібно змінювати його немає. Інша справа, якщо є побічні дії від прийому цих медикаментів.

— **Яка ситуація із реалізацією програми «Доступні ліки» у Тернопільському районі?**

— На її реалізацію уряд спрямував на Тернопільський район 770,5 тис. грн. на рік, тобто на місяць це 85,6 тис. грн. Станом на

21 квітня у районі було виписано вже 1053 рецепти. Люди про програму знають і активно користуються безкоштовною основою. Звичайно, є і проблеми — по аптеках ще немає тієї кількості препаратів, яка необхідна. У деяких селах відмовляються впроваджувати програму. Зокрема, така ситуація у селах Великі Гаї, Великі Бірки, Мишковичі. Працює програма лише в Березовиці та Ігровиці, де вже підписана угода. Відмовляються тому, що у приватних аптеках простіше запровадити «Доступні ліки» заможливо, обов'язковим виконання вимоги є лише у комунальних. Власників приватних аптек також можна зрозуміти. Втім, ми вже уклали договори із 16-ма аптеками Тернопільського району скористатися можливостями, які надає ця урядова програма.

— **Де хворі можуть дізнатися, хто у них сімейний лікар і години його прийому?**

— Якщо мешканці краю не знають, хто у них сімейний лікар чи мають інші питання, які можна з'ясувати в телефонному режимі, рекомендуємо звертатися в реєстратуру ТРТМО за номерами: (0352) 52-56-20; (0352) 25-19-37. Крім того, графік роботи лікарів час від часу публікуємо на сторінках «Подільського слова».

Лілія КУЛЕНИЧ.

СПИСОК АПТЕК-УЧАСНИКІВ ПРОГРАМИ у Тернопільському районі

Станом на 27 квітня 2017 року

Тернопільська обласна аптека №78	м. Тернопіль, вул. Руська, 23	Тел. 25-08-80
Аптека № 4 «Аптека Здоров'я»	м. Тернопіль, вул. Руська, 20	
Аптека № 14 «МЕГА АПТЕКА Здоров'я»	м. Тернопіль, вул. Живова, 23	
Тернопільська обласна комунальна міжлікарняна аптека № 126	м. Тернопіль, вул. Тролейбусна, 14	Тел. 43-57-09
Тернопільська обласна комунальна міжлікарняна аптека № 126	м. Тернопіль, вул. Купчинського, 14	Тел. 43-62-84
Тернопільське обласне виробничо-торгове об'єднання аптека № 168	м. Тернопіль, вул. Бродівська, 5	Тел. 52-36-91
Тернопільське обласне виробничо-торгове об'єднання аптека № 168	м. Тернопіль, вул. Клінічна, 1, пункт №7	Тел. 25-37-23
Тернопільське обласне виробничо-торгове об'єднання аптека № 168	м. Тернопіль, вул. Клінічна, 1, пункт №8	Тел. 25-37-23
Аптека «Доброго дня»	м. Тернопіль, вул. Перля, 3	Тел. 55-10-27
Аптека «Доброго дня»	м. Тернопіль, вул. Живова, 9а	Тел. 43-42-45
Аптека «Доброго дня»	м. Тернопіль, вул. Київська, 9	Тел. 26-50-79
Аптека «Доброго дня»	м. Тернопіль, вул. Руська, 40	Тел. 52-73-39
Аптека № 29 «Рецептіка»	м. Тернопіль, бульвар Шевченка, 16	Тел. 52-32-51
Аптека № 32 «Рецептіка»	м. Тернопіль, вул. Київська, 9 а	Тел. 43-77-82
Аптека № 1	смт В. Березовиця, вул. Енергетична, 19/2	
Аптека № 1	с. Ігровиця, вул. Гагаріна, 91	

ГРАФІК РОБОТИ ЛІКАРІВ загальної практики сімейної медицини в лікувальних закладах району

№	Село	П.І.Б.	День тижня	Години прийому
1	Ангелівка	Бойко Лілія Сергіївна	вівторок	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
2	Баворів	Литвин Юрій Михайлович	понеділок, вівторок, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
3	Біла	Королюк Ореста Миколаївна	середа, п'ятниця	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
4	Білокірка	Мацелюх Володимир Євгенович	середа	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
5	Буцнів	Головецький Михайло Іванович	середа	9.00-12.30. Виклики на дім: 12.30-16.45
6	В. Березовиця АЗПСМ	Головецький Михайло Іванович	вівторок, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 12.00-16.45
7	В. Березовиця	Бобецька Оксана Богданівна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	8.30-12.00. Виклики на дім: 12.00-16.15
8	В. Березовиця (кемпінг)	Сампара Ірина Ярославівна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 12.30-16.45
9	В. Березовиця (кемпінг)	Зварич Оксана Олександрівна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 12.30-16.45
10	В. Бірки	Сердюк Людмила Миколаївна	понеділок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
11	В. Бірки	Мацелюх Володимир Євгенович	вівторок, четвер	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
12	В. Гаї	Боднар Галина Олегівна	понеділок, середа, ЦРП: вівторок, четвер, п'ятниця	9.00-12.30, 13.00-16.42, 8.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
13	В. Глибочок АЗПСМ	Головата Надія Миколаївна	понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
14	В. Глибочок	Юркевич Оксана Петрівна	понеділок, вівторок, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
15	В. Лука	Карпенко Галина Володимирівна	вівторок	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
16	Гаї-Шевченківські	Яворська Наталя Миколаївна	четвер	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
17	Гравіці	Мацелюх Володимир Євгенович	понеділок	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
18	Дичків	Сердюк Людмила Миколаївна	вівторок	II, IV тиждень 9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
19	Довжанка	Саковець Наталя Василівна	п'ятниця I тиж.	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
20	Домаморич	Саковець Наталя Василівна	п'ятниця II тиж.	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
21	Драганівка	Мац Марія Леонівна	вівторок II тиж.	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
22	Забойки	Мац Марія Леонівна	вівторок I тиж.	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
23	Застінка	Мацелюх Володимир Євгенович	п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
24	Івачів Долішній	Шпитковський Володимир Антонович	вівторок	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
25	Івачів Горішній	Шпитковський Володимир Антонович	четвер	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
26	Ігровиця АЗПСМ	Шпитковський Володимир Антонович	понеділок, середа, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
27	Йосипівка	Прейзнар Ольга Антонівна	вівторок I, III тиж.	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
28	Кип'ячка	Олексієвцев Олег Адамович	п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
29	Козівка	Литвин Юрій Михайлович	середа	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
30	Константинівка	Олексієвцев Олег Адамович	четвер	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
31	Красівка	Гуменюк Наталя Богданівна	четвер	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
32	М. Ходачків	Олексієвцев Олег Адамович	вівторок	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
33	Мар'янівка	Прейзнар Ольга Антонівна	вівторок II, IV тиж.	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
34	Мишківка	Соколовська Галина Володимирівна	п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
35	Мишковичі	Карпенко Галина Володимирівна	понеділок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
36	Мишковичі	Соколовська Галина Володимирівна	понеділок, вівторок, середа, четвер	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
37	Настасів АЗПСМ	Прейзнар Ольга Антонівна	понеділок, середа, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
38	Острів	Головецький Михайло Іванович	понеділок, четвер	9.00-12.30. Виклики на дім: 12.30-16.45
39	Петриків	Смачило Ігор Богданович	вівторок, червер	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
40	Підгородне	Мац Марія Леонівна	п'ятниця I тиж.	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
41	Плотичин	Саковець Наталя Василівна	понеділок	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
42	Почапинці	Мац Марія Леонівна	п'ятниця II тиж.	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
43	Прошова	Дударенко Віталій Анатолійович	четвер	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
44	Романівка	Бойко Лілія Сергіївна	четвер	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
45	Середники	Головецький Михайло Іванович	середа	9.00-12.30. Виклики на дім: 12.30-16.45
46	Скородохи	Дударенко Віталій Анатолійович	вівторок	II, IV тиждень 9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
47	Смиківці	Яворська Наталя Миколаївна	понеділок	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
48	Смолянка	Дударенко Віталій Анатолійович	вівторок	I, III тиждень 9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
49	Соборне	Савич Марія Петрівна	понеділок	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
50	Ступки АЗПСМ	Бойко Лілія Сергіївна	Понеділок, середа, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
51	Ступки	Савич Марія Петрівна	вівторок, четвер, п'ятниця	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
52	Товстолуг	Сердюк Людмила Миколаївна	вівторок	I, III тиждень 9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.42
53	Чернелів-Руський	Савич Марія Петрівна	середа	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
54	Чистилів	Юркевич Оксана Петрівна	середа	9.00-12.30. Виклики на дім: 13.00-16.00
55	ЦРП	Яворська Наталя Леонівна	понеділок, середа, четвер	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
56	ЦРП	Яворська Наталя Миколаївна	вівторок, середа, п'ятниця	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
57	ЦРП	Смачило Ігор Богданович	понеділок, середа, п'ятниця	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
58	ЦРП	Королюк Ореста Миколаївна	понеділок, вівторок, четвер	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45
59	ЦРП	Саковець Наталя Василівна	вівторок, середа, четвер	8.00-12.00. Виклики на дім: 12.00-15.45

Тернопільське районне територіальне медичне об'єднання www.trtmo.te.ua

Що варто знати про Урядову програму «Доступні ліки»?

- Програма поширюється на ліки від серцево-судинних захворювань, діабету II типу та бронхіальної астми
- Ліки можна отримати в аптеці безкоштовно або з незначною доплатою лише за рецептом лікаря
- Аптеці вартість ліків компенсує держава
- Безкоштовно надаються ліки-учасники програми за найнижчою ціною
- Вартість препарату із середнього цінового діапазону державі компенсує частково, його можна придбати з незначною доплатою
- Вартість ліків, які не беруть участі в програмі, не компенсується
- Принципи програми відповідають кращим міжнародним практикам

Повний перелік ліків, що входять до програми, дізнавайтесь в аптекаря або на сайті М03: moz.gov.ua Урядова «гаряча лінія»: 15-45

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Шкільний меридіан

Багата весна юних техніків

Сьогодні в суспільстві триває полеміка щодо впровадження нової української школи, основна ідея якої полягає в тому, щоб дати дитині змогу розкритися, максимально розвинути її індивідуальність. Позашкільна освіта надає можливості шляхом залучення їх до гурткової роботи.

У Великобірківському будинку творчості школяра одним із напрямків гурткової роботи є технічний. Діти навчаються у гуртках «Паперопластика» (керівник Н. А. Лисак), «Початкове технічне моделювання» (керівник О. Д. Урманець) та «Виготовлення сувенірів» (керівник Н. М. Но-вікова).

Саме початок весни для юних техніків є найважливішим, адже гуртківці, беручи участь у виставках-конкурсах і змаганнях різного рівня, можуть продемонструвати свою творчість, знання й уміння, тим самим максимально виявити свою індивідуальність.

Цьогорічна весна подарувала багато яскравих подій нашим вихованцям.

7 березня 2017 року в Великобірківському БТШ було проведено районне змагання із початкового спортивно-технічного моделювання, приурочене Шевченківським дням. У них взяв участь 21 вихованець гуртків початкового технічного моделювання Великобірківського БТШ та Великоглибочецького БТШ.

Програмою змагань було передбачено: проведення теоретичного заліку, виготовлення моделі транспортної техніки, виготовлення літаючої моделі планера та участь у змаганнях на дальність польоту в приміщенні.

У конкурсі «Теоретичний залік» перше місце виборили Віталій Павло, друге розділили Дмитро Качковський та Аліна Дмитренко, а третє – Яна Жук і Віктор Карпінський.

Під час виготовлення автомоделі «BMW 325» найкраще впорався Віталій Павло, друге місце у Арсена Чудика, а Дмитро Качковський і Яна Жук посіли третю сходинку п'єдесталу.

Запекла боротьба між юними авіамоделістами розпочалася під час визначення дальності польотів планерів — найпростіших літаючих моделей. Адже тут, напевно, багато запустити можуть бути прекрасні, а от результати — підвести. Богиня удачі сприяла Устиму Маценюкові — перше місце, Денис Запоточний і Станіслав Бутковський здобули друге місце, Тетяна Миколаїшин та Каріна Ковч отримали третє місце.

16 березня трапіли гуртківці захищали честь Тернопільського району на обласних змаганнях із ПТМ, де стали абсолютними переможцями.

Юні техніки з Великих Бірок показали найкращі результати в усіх видах спортивної програми на обласних змаганнях, що відбувалися на базі Тернопільського обласного центру технічної творчості учнівської мо-

ді. Серед 18 команд, які були представлені 41 учасником, Устим Маценюков посів перше місце в конкурсі "Виготовлення та запуск авіамоделей" та друге місце в конкурсі "Теоретичний залік", Віталій Павло — перше місце в конкурсі "Виготовлення автомоделі" та друге місце в конкурсі "Теоретичний залік", Дмитро Качковський — друге місце у конкурсі "Виготовлення автомоделі".

В загальному заліку команда отримала ПЕРШЕ МІСЦЕ і можливість захищати честь Тернопільської області на Всеукраїнських змаганнях, які відбулися 12-14 квітня у місті Кам'янець-Подільський Хмельницької області.

Незабутні враження, море позитивних емоцій, величезний досвід привезли з Кам'янця-Подільського вихованці Велико-

бірківського будинку творчості школяра Віталій Павло та Устим Маценюко.

Конкурсна команда напередбачала теоретичний залік, під час якого потрібно було дати відповіді на 20 завдань, та виконання першого етапу спортивно-технічного завдання — виготовлення моделі планера.

Закінчився перший день пішохідною екскурсією вечірнім Кам'янцем. Учасники змагань побували у Старому місті, захоплено милувалися краєвидами, архітектурними й природними пам'ятками.

Другий день був дуже насичений. Командам було запропоновано: технічне завдання — виготовлення танка, творче — створення конструкції із поданих геометричних тіл за власним задумом та другий етап спортивно-

технічного завдання — змагання на дальність польоту в приміщенні. Цікавим фрагментом стала проведена педагогами Центру розважальна програма «Кольоровий світ дитинства».

Незабутнім був й останній день змагань, який потішив творчих колективів ЦДЮТ, нагородження переможців, урочистим закриттям конкурсу.

Юні техніки з Великих Бірок достойно впоралися з усіма конкурсними завданнями й отримали за свої досягнення дипломи та цінні подарунки.

Під час підготовки до змагань гуртківці демонстрували творчість і майстерність у виготовленні експонатів на виставці-конкурсі робіт учнів молодшого шкільного віку з початкового технічного моделювання, дизайну та ужиткового мистецтва. Вихованці заклади виставили 16 виробів на районному етапі, який відбувся 11 квітня, і саме ці вироби презентували 18-21 квітня на обласному етапі в Тернопільському обласному центрі науково-технічної творчості учнівської молоді.

Ланцюжок хороших новин доповнився ще й новиною про те що, відповідно до наказу Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді № 26 від 6 березня 2017 року, Тетяна Миколаїшин, вихованка гуртка "Початкове технічне моделювання", стала переможцем І вікової категорії (діти від 6 до 11 років) за роботу "Талісман року" на Всеукраїнській виставці-конкурсі "Український сувенір".

Крім цього, діти брали активну участь у міжнародному соціальному проєкті «Книга добра». Нам надзвичайно приємно вітати нашу вихованку Юлію Гайдукевич із перемогою в І етапі. Її історія про добро потрапила в 100 найкращих з-поміж 3000 і виграла путівку до табору в Угорщині.

Сьогодні розігрується путівка в Угорщину чи Карпати в рамках реалізації II етапу, під час якого вихованці можуть продемонструвати свої художні здібності, створивши до 1 червня 2017 року ілюстрацію до обраної історії.

Ось так цікаво юні техніки навчаються, розвиваються, творять, намагаючись збагнути чому їх творчістю, фантазією і безцінним скарбом — знаннями!

Більше інформації про життєві будні жителів країни БТШанії (так ми називаємо позашкільний заклад) можна дізнатися на нашій сторінці у соціальних мережах за адресою: <https://www.facebook.com/groups/728583123942097>. Приєднуйтеся до нас, і хвиля творчості понесе вас у вир цікавого, неповного різноманітними барвами БТШівського життя!

Ольга УРМАНЕЦЬ,

методист, керівник гуртка «Початкове технічне моделювання» Великобірківського будинку творчості школяра.

Добрі справи

Милосердя... Слово, за яким ховається душа

Благодійність пробуджує в людині співчуття, солідарність і відповідальність за те, що відбувається поруч. Проведення благодійних заходів та акцій дасть молоді можливість осягнути, що добрі й важливі справи творить не хтось впливовий, а саме вони — звичайні хлопці й дівчата.

Учні Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст. — щедри й доброзичливі, завжди відгукуються на прохання про допомогу. 13 квітня 2017 р. зусиллями учнів, батьків, учителів було зібрано величезні кошики для пацієнтів геріатричного відділення Мишковицької лікарні. Там живуть люди, які залишилися самотніми зі своїми проблемами, хворобами, переживаннями. Знали б ви, як вони чекають, аби хто-небудь завітав до них!

У дні свят, коли інші родинами йдуть до храму, сідають

за святковий стіл, старенькі ще більше відчувають власну неміч, самотність і страждання. Тож візит дітей з подарунками для них — прояв милосердя воскреслого Христа і велика радість.

Проведення таких благодійних акцій стало для нашої школи вже традицією. Ми вчимо дітей долати перепони, що роз'єднують людей, формувати стосунки з довколишніми на засадах гуманізму і взаєморозуміння.

Г. Р. ДРАБИК, педагог-організатор Мишковицької ЗОШ І-ІІІ ст.

Світ малечі | Місце, куди хочеться повертатися знову і знову

Країна дитинства у Довжанці

Гамірним, радісним та святковим був ранок 21 квітня на подвір'ї НВК «Довжанківська ЗОШ I-III ступенів (ДНЗ)». У барвистих вишиванках хлопчики та з яскравими бантами дівчатка з цікавістю заглядали у двері, звідки лунала музика, де ось-ось розпочнеться урочиста й довгоочікувана подія і для малечі, і для дорослих — відкриття дитсадку.

Гостей школярі молодших класів зустрічали з рушниками, коро-вям та словами пошани за те, що мрія, яку вже багато років плекали жителі Довжанки, стала реальністю. Для них відкриття дитсадку — справді значима подія в житті села.

На свято прибули народний депутат Тернопільської області Олег Олександр Похилій та його заступник Андрій Колісник, голова Тернопільської райради Андрій Галайко, начальник районного відділу освіти Василь Цаль, голова Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України Ольга Нижник, сільський голова Довжанки Олег Ткач, підприємці, які допомагали фінансово у відкритті дошкільного закладу, та батьки з маленькими дітьми на руках.

За словами директора школи **Ірини Василик**, ідея відкрити у частині невикористовуваних приміщень школи дитсадок виникла ще минулоріч. Втім, тоді це здавалося для всіх не більше, ніж амбітними планами.

— Задля хорошої справи вдалося акумулювати фінанси та людський ресурс. За це особлива дяка народному депутату України **Тарасу Юрику**, за якого була надана субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій. У

співфінансуванні з районним бюджетом було здійснено масштабні роботи із перетворення колишніх сірих та непривітних приміщень у яскраві та просторі дитячі кімнати. Хочеться подякувати також усім спонсорам і меценатам, зрештою, і батькам, які теж не залишилися осторонь і допомагали нам чим могли, — каже Ірина Петрівна. — Ви всі великі молодці і справжні чарівники, адже втілюєте дитячі мрії.

Після урочистого перерізання символічної стрічки діти разом із гостями переступили поріг маленької країни дитинства. Малеча захоплено розглядала переповнену іграшками ігрову кімнату, де ще пахне свіжим ремонтом. За добрим дитсадком звичаєм, відкриття дитсадку розпочали із Божого благословення, настоятель місцевого храму, **отець Михайло освятив нові приміщення дитсадку та подарував вихованцям ікону**.

— Ліцею за минулий рік в області відкрили ДНЗ у Тернопільському, Козівському, Підгаєцькому районах. Нам сьогодні вдається відновлювати те, що за останні роки, на жаль, лише занедбували. І справді, починати потрібно саме з таких справ, і нехай це не само масштабні речі, але вони важливі для кожного жителя тих сіл і містечок, які тепер не шукатимуть можливості та механізми для транспортування дітей у сусідні дитсадки, — зауважив під час вітального слова **народний депутат України Тарас Юрик**. — Минулого року Тернопільська область дуже масштабно розпочала процес розбудови інфраструктури, і це не лише ремонт шкіл, заміна вікон, дверей, покрівель у навчальних закладах, клубах, амбулаторіях — це надважливі проекти в цій області. Загалом у 2016-му Тернопільщина отримала на роз-

виток інфраструктури близько 400 млн. грн. Для порівняння, у 2014-му краї отримав на це якихось 12 млн. грн. Це відбудова більше 350 об'єктів. Якби держава протягом всієї незалежності так само підтримувала цю галузь, то ми б не мали зараз проблем «у спадок». На сьогодні для всіх, хто долучився до відкриття дитсадку, найбільшим подарунком є щирі дитячі усмішки, їхні позитивні емоції, задля яких хочеться втілювати нові і нові проекти, аби підрастаюче покоління хотіло жити в своїй країні.

Привітала з радісним днем, який назавжди запам'ятається громаді, і **голова Тернопільської районної організації Товариства Червоного Хреста України Ольга Нижник**:

— Червоний Хрест спільно з районною владою завжди старатиметься простягнути руку допомоги тим, хто її потребує. Саме тому зробили все від нас залежне, аби забезпечити дитсадок новими дитячими ліжечками для комфортного сну маленьких дошкільнят. Така поміч завжди приємна, адже діти — це наше майбутнє.

Радіє з того, що малечі відкрилася дорога у прекрасне майбутнє дитячої країни, і **сільський голова Олег Ткач**:

— Досі багато років діти змушені були їздити по сусідніх селах чи в Тернопіль, адже свого ДНЗ Довжанка не мала. Тепер буде інакше, проблему вдалося вирі-

шити завдяки командній роботі та коштам програми соціально-економічного розвитку регіонів. Мене дуже тішить той факт, що наше село починає жити, і підтвердження цьому ось такі позитивні та приємні події, як сьогоднішнє відкриття дитсадку. А батькам відтаків нагадуємо — тут є можливість відкрити ще одну групу, — додав голова Довжанківської сільської ради.

Насамкінець до слова запросили і майбутніх вихованців, які

непевними, але дзвінкими голосами розповідали присутнім вірші про дитсадок, на який так давно чекали, про який так довго мріяли. А щоб оцінити результати проведеної роботи, всіх присутніх запросили у дитячу кімнату, яку з перших же хвилин вподобали дітлахи... Тепер у рідному селі вони мають улюблене місце, куди хочеться повертатися знову і знову.

Лілія КУЛЕНИЧ.

Шкільний меридіан

Писанка – неповторне багатство... Його треба берегти, як безцінний скарб

Напередодні Великодня українці згадують прадавню народну традицію — виготовлення писанок.

Писанка небесного світила — Сонця — як іпостасі Божої і вічного життя, є оберегами від багатьох хвороб, лиха, напасті, пожеж, блискавки, бо мають магічну силу.

Майже в усіх народів яйце вважалося джерелом життя, початком світу.

У Настасівській ЗОШ I-III ступенів з 10 по 14 квітня відбувся майстер-клас із писанкарства. Під керівництвом учителя образотворчого мистецтва Віри Михайлівни Ридз учні та вчителі школи розписували писанки воском, малювали, робили писанки з паперу, ниток тощо.

Найцікавішим був той момент, коли після зняття воску, обличчя школярів сяяли задоволенням від побаченого витвору власних рук. Сподіваємося, що в наших учнів ці практичні заняття української культури, а й зоряно, у передвечірній час, збуджують у них бажання написати свою наступну писанку, яка віщуватиме нове щасливе майбутнє.

Тож нехай і надалі об'єднує наші серця писанком, нехай квітне рідна Україна під мирним небом у розвилі золотого кола, як писанка, на віки-вічні!

Віра РИДЗ,

учитель образотворчого мистецтва.

Людина і її справа

Світланин талант і хист

Світлана Юзва відома не лише у рідному селі Ангелівка, а й у навколишніх селах.

Вона — депутат Романівської сільської ради. За її ініціативи та підтримки активістів завершують капітальний ремонт клубу, впорядковують дороги, здійснюють благоустрій території. Активна, цілеспрямована і красива професійно захоплюється садівництвом, вирощує кущі смородино, порічок, агрусу, малини, а нині опановує технології вирощування полуниці різних термінів дозрівання.

У хвилини відпочинку любить вишивати бісером ікони, рушники, серветки, жіночі блузки, сорочки. А коли приходить натхнення — пише вірші про рідний край, природу і, звісно, про кохання.

На фото автор
Світлана Юзва

Люблю своє село в туманах ночі.
У діамантах зір дрімат гай,
В полях волох сніг сині-сині очі,
Немою одинок сільський водограй.
Спішу до нього навіть із далека,
Під ноги кинувши стежку у спороші.
Гніздечко в'є над хатою лелека,
Як символ української землі.

Наукові конференції

Вода — еліксир життя

Кожен із нас змалку захоплювався казками, де йшлося про живу та мертву воду. Здатність води оживити померлого сприймалося, як щось недосяжне, овіяне таїною дійство, що виходить за межі розуміння. Про живу воду, як джерело нашої планети, йшлося на щорічному зібранні фізиків Тернопільського району, що виходить на базі НВК «Лозівська ЗОШ І-ІІІ ст.-ДНЗ» і отримало назву «Фізика-FEST». Тут зібране «фест» фізики обов'язково не лише методико викладання цього предмету в сучасній школі, здалучу ЗНО, моніторингу дослідження, яке чекає школи в 2018 році, а й проблему будівництва на Дністрі каскаду шести гідроелектростанцій із кошторисом 16 мільярдів гривень.

Обласний методист фізики
Василь Гайда

Потрапити в кабінет фізики, де відбувалося дійство, можна було лише після відповіді на запитання юних експериментаторів.

Розпочалося свято з вітань ведучого — керуючого справами Тернопільської районної ради Богдана Григоровича Ящика, напутніх слів заступника голови Байковецької громади Віктора Володимировича Пульки та начальника відділу освіти Віри Васильківни Коршняк.

Віра Васильківна зауважила, що кабінет фізики у Лозівській школі працює дуже плідно, а фізик Михайло Андрійович Шемеля в кожному учневі намагається побачити потенціал.

З презентацією «Гідроенергетика ГЕС на Дністрі — економічне диво чи економічне лихо» виступив методист фізики ТОКІППО В. Я. Гайда. В обговоренні цієї проблеми взяли участь гості, присутні на святі. Тарас Дмитрович Дідора поділився спогадами про будівництво невеличкої ГЕС на річці Серет у Касперівцях у 1968-1969 рр. — затоплені села, ліси, гниють цвинтарі, замулені річки. Будівництво каскаду ГЕС призведе до таких же проблем на територіях прилеглих до будівництва.

Віктор Володимирович Андрієвський зазначив, що нас очікують погані перспективи, через кілька десятиріч років вичерпаються енергетичні ресурси, тому задіявати енергетичний потенціал Дністра потрібно лише з жорсткою експертизою, незважаючи на те, що Європа, вкладаючи гроші в будівництво каскаду, розраховує на цю електроенергію.

Віра Васильківна Коршняк родом з Івано-Франківщини. Громада

цієї області першою піднялася проти будівництва ГЕС. Своє негативне ставлення до проблеми пані Віра обґрунтувала незаперечними фактами: зростає рівень води, вологість повітря, що призведе до зміни ландшафту, можуть бути знищені 40 археологічних знахідок трипільської культури, давні реліктові зразки рослинного і тваринного світу, втрачатимуть туризм, спорт, а гроші підуть в кишені можновладців.

Антон Михайлович Костик назвав наше зібрання Лозівським Давосом, запропонував звернутися до Фізичного товариства України, до Західноукраїнського товариства в Львівноукраїнським підтримати пропозицію накласти мораторій на будівництво, а також передбачити акції протесту, бо рішення в таких справах треба приймати виважено, потрібно шукати інші варіанти отримання електроенергії.

Богдан Григорович Ящик зазначив, що затоплювати найкращі території, родючі ґрунти — не вихід, потрібно активніше задіявати потужності атомних станцій, використовувати вітрові та сонячні електростанції.

— Потрібно використовувати новітні технології, — наголосив науковець НДІ неосферної валеології Андрій Дзендзель. — 99% енергії на землі дають сонце, місяць, зорі і лише 1% — нафта, вугілля, газ. 1м2 поверхні планети за 1год. приймає 1,5 кВт енергії. Вчені розробили спеціальну фарбу, яка вловлює фотони, тож, покриваючи нею всі будинки, можна суттєво зекономити на опаленні.

Учасники святкового фізичного фесту прийняли звернення до керівництва держави про заборону будівництва каскаду ГЕС на Дністрі.

Справжньою родзинкою для фізиків став виступ наукового співробітника інституту неосферної валеології Андрія Дзенделя, який презентував на святі авторську розробку керівника кафедри ЮНЕСКО, НДІ неосферної валеології Юрія Даниловича Марцинишина — живу воду — концентрат кластерної води «Марцинишин».

Наша вода, лімба, слина мають слабодужну реакцію, зниження якої призводить до захворювань. Тіло на 75-80% складається з води, мозок — на 90%, кров — на 95%, тому втрата води, яка потрібна кожній нашій клітині, забезпечуючи доступ до неї поживних речовин, кисню, гормонів, при-

зводить до старіння організму і навіть смерті.

Вчені стверджують, що вода складається не з окремих молекул, а з великої кількості з'єднань, так званих кластерів, які можуть легко змінюватися внаслідок зовнішніх впливів, зокрема енергетичних вібрацій людини — її думок, слів, музики. Кластери — інформаційні комірці, а порядок, в якому вони розташовуються, — і є пам'ять води. Така структурована вода сприймає і зберігає інформацію. Все живе на Землі намагається структурувати воду, яка потрапляє ззовні. При цьому втрачається енергія, організм зношується, старіє. Цей процес можна сповільнити, вживаючи «живу воду» — концентрат кластерної води «Марцинишин», отриманий за унікальною технологією.

Під час святкування ми мали можливість пересвідчитись в унікальних можливостях живої води та скуштувати печиво, каву з доданими до них краплинами цієї цілющої речовини. Андрій Дзендзель розповів і про інші розробки інституту неосферної валеології, якими користуються навіть в інших державах світу. Так, працівники НДІ запропонували спосіб активізації йосу в пудбах, перетворення його в плідний ґрунт. На запрошення уряду Кореї розробили спосіб утилізації проблематики вірусу грипу Н(-А), для Канади виготовили розчин, яким обробили 10% лісів цієї держави з метою запобігання глобальному потеплінню. Вчені вважають, що до 2050 року через цю проблему на 10 м підніметься рівень світового океану, зникнуть величезні території суходолу, людям доведеться жити на плантонах. Запобігти цьому можуть розробки науковців НДІ неосферної валеології, які працюють, створюючи продукт на субатомному рівні, використовуючи досягнення квантової фізики. Тут розроблено технології з використанням прісної води та покращення стану ґрунтів. Наш ґрунт дуже виснажений. Вологи в ньому залишилося на 2-3 роки, частка гумусу — 1,5%, у той час, як 100 років тому вміст гумусу був 8%, 20 років тому — 5%. Ґрунт чавів трипільської культури — живий, насіння в ньому проростало за 3 дні, пшениця, знайдена в єгипетських пірамідах, має 20 амінокислот, а вирощена на наших полях — лише 2. Ось і напрошується невідомий висновок — хліб їсти не можна. Це довів і експеримент, проведений у 1974 році: коли на полюванні наго-

Андрій Дзендзель, який презентував на святі авторську розробку — живу воду — концентрат кластерної води «Марцинишин», та Богдан Ящик

З презентацією «Нобелівські лауреати за останні десятиріччя» виступив Юрій Скоренький

Вчитель фізики НВК «Лозівська ЗОШ І-ІІІ ст.-ДНЗ» Михайло Шемеля

дували лосів хлібом, вони загинули, хоч у лісах ці тварини залюбки їдять і мухомори.

Вчені НДІ неосферної валеології розробили технологію, яка дала можливість за 1 рік покращити якість ґрунтів на Херсонщині, збільшивши частку гумусу в них на 1%. Це дуже важливо, бо саме гумус акумулює енергію сонця, а потім віддає рослинам. До речі, Володимир Вернадський вважав, що мозок людини відіграє таку ж роль як і гумус у ґрунті. Біологічний вік людини - 140 років, а ми в середньому живемо лише 70, тому необхідне рідити життя, бути здоровими та приносити користь суспільству. А внесок вчених у розвиток науки, медицини, економіки буде належно поціновано, зокрема присудженням Нобелівської премії.

З презентацією «Нобелівські лауреати за останні десятиріччя» виступив Юрій Любомирович Скоренький. 45 науковців отримали відзнаку Нобеля за період з 2000 по 2017 рік за досягнення в галузі фізики. На жаль, українців серед них немає. Але ми мусимо працювати для того, щоб наші вихованці в майбутньому досягли висот науки. Лозівська школа є

тим експериментальним майданчиком, де формуються новітні підходи до викладання фізики.

На святковому фесті йшлося і про результати минулорічного ЗНО, підготувати до випускників, був презентований посібник з підготовки до ЗНО, виданий нашим колегою Сергієм Івановичем Семенюком, проаналізовані нові підручники з фізики.

У травні в Лозівській школі буде проведено науковий пікнік, щоб спонукати уяву дітей, прищепити бажання пізнавати світ, що нас оточує.

Традиційно під час брейк-кави звучали вітання ювілярам О. І. Махінко, О. І. Воляннюк, Л. Т. Тригубишину, В. Я. Гайді, В. С. Бутричу, які отримали і подарунки від профспілки вчителів Тернопільського району та НДІ неосферної валеології. Грамоти за сприяння в проведенні «Фізика-FEST» отримали підприємці Сергій Янкевич та Ігор Гураль. Віроване вітання з нагоди свята виголосив М. Табачук. Обговорення побаченого та почутого продовжили за «круглим столом».

Оксана ВОЛЯНЬОК, вчитель фізики Буцнівської ЗОШ І-ІІІ ст.

Учасники фестивалю «Фізика-FEST» у НВК «Лозівська ЗОШ І-ІІІ ст.-ДНЗ»

Тема тижня

Чорнобильська трагедія: невідомі факти та спогади очевидців

Спогади очевидців

Чорнобильську катастрофу вважають найбільшою за всю історію ядерної енергетики як за кількістю загиблих і потерпілих від її наслідків людей, так і за економічними збитками. Ми щороку згадуємо і поминаємо жертв та ліквідаторів. Та чи знаємо всі інформацію? Чи є офіційні джерела достовірними? Що ж там було насправді?!.. Прополюємо вашій увазі три історії людей, у чиїх серцях вже ніколи не згасне пам'ять про причинний «полум'я Чорнобіля». Можливо, з них дізнаємося більше.

Марія Василівна Бузарова:

«У Чорнобилі працювала начальником інспекції у справах неповнолітніх, мала звання майора міліції. Безрезультатно зробила декілька вибухів на атомній станції. Точної інформації ні в кого не було. Про радіацію тоді ще ніхто не говорив. Перед нами, міліціонерами, поставили завдання не підпускати сторонніх людей до станції. Ми були у звичайній формі, без жодного захисту від радіації, стояли неподалік палаючого атомного блоку. Надихавшись радіаційною пилюкою, отримала опік, навіть говорити не могла, у ротовій порожнині були рани.

Дві доньки — Оксана, якій на той час було 13 років, та Інна, 8 років, продовжували ходити в школу і залишалися у Чорнобилі до 3 травня. Потім вдалося відправити дітей в Хмельницьку область до родичів.

Далі займалися евакуацією — понад півтисячі дітвора з села Нові Шепелічі. Коли обіцяні автобуси для вивезення мешканців не приїхали, не гаючи часу, почала рішуче діяти. «Назбирала», «наловила», навіть шляхом «арешту» у військовий час кілька автобусів та великих автомобілів з будками, у яких можна було перевезти дітей. Навіть дозволила випустити великий автомобіль мешканця, але за умови, що до нього власник транспорту не дозволить взяти 3-4 дітей. Дітей автотранспорту у призначеному місці, але там нікого не було. Тож, довелося подбати і про їх розселення.

Після завершення евакуації мешканців Чорнобильського району разом зі своїми колегами стояла в оточенні на межі 30-кілометрової зони, у селі Дитятки, де, так би мовити, закінчується радіаційне забруднення. Також мали завдання не допускати правопорушень, крадіжок, мародерства.

Міліціонери розподілили на групи. За місяць зони забрешувалися. Раз на два тижні обійти і перевірити будинки всієї там на місці. За місяць зони забрешувалися. Раз на два тижні обійти і перевірити будинки всієї там на місці. За місяць зони забрешувалися. Раз на два тижні обійти і перевірити будинки всієї там на місці.

Ніна Федорівна Солов'янова:

«Ми жили в Чорнобилі, за 15 кілометрів від станції. Жили як усі, будували плани на майбутнє, росли діти. Я працювала кухарем, чоловік у сільгосптехніці. Вранці 26 квітня, як завжди, йшла на роботу. Дорогою проходила повз райвідділ міліції, де і почула вперше, що на атомній станції щось сталося. Але реальної загрози тоді ще ніхто не знав. Майже одразу в місті повністю відімкнули радіо і телефонний зв'язок. Жодна інформація до нас не доходила. Через день почали евакуювати дітей. Ми своїх синів також вивезли. Старшому тоді було 11 років, а молодшому — всього чотири з половиною. Ми ж із чоловіком залишилися у Чорнобилі до 5 травня. Я готувала їсти ліквідаторам, а чоловік разом із іншими робітниками вантажив пісок у парашути, які вертольотами доставляли на станцію для гасіння пожежі.

Вражала природа навкруги. Майже відразу пожовкло листя на деревах, навіть трава й бур'яни стали бурого кольору. Сильно дерло в горлі.

На підвезенні в Чорнобиль почалася загальна евакуація населення. Нам сказали, що зможемо повернутися за 3-4 дні, тому брати з собою потрібно лише документи та гроші. Ми тільки збудували будинок, пожили там лише півтора місяця. Тоді ще не знали, що залишаємо свої домівки назавжди.

У серпні мене знову викликали в Чорнобиль, оскільки я була матеріально відповідальна, тож потрібно було передати майно. Заглянула у свій будинок. Вікна й двері були вибиті. Мародери вивезли все, що було цінного. Тепер щороку намагаємося з чоловіком навідуватися у рідні місця. Хата наша вже повалена — на тому місці ростуть бур'яни. Серце обливається кров'ю, коли все це згадуємо».

Петро Анатолійович Гурський:

«19 травня 1986 року я повинен був їхати у від'їждження в Ростов-на-Дону, але о другій годині ночі черговий мого автотранспортного підприємства повідомив про терміновий збір водіїв. Циректор сказав нам, що на Чорнобильській атомній станції сталося аварія і потрібні добровольці для доторування у її ліквідації. Ніхто там тоді до кінця не розумів, що трапиться і куди йдемо, але ми погодились, адже розуміли, що там така ж, як ми, прості люди, і їм потрібна допомога. У Вишгороді нас розподілили у різні ділянки 30-кілометрової зони. Першочерговим завданням була евакуація постраждалих від аварії та перевезення вантажів.

Територія спорожніла — сумне і тривожне видовище. Відчуття було таким, ніби я опинився на іншій планеті. Працювати доводилося в спеціальних захисних комбінезонах, та радіація все одно торкнулася кожного. Різким був запах, який хвилював і шкіру та голосових зв'язок, спричиняючи опіки.

На нічліг зупинилися за межами зони, на березі річки, їжу готували самі з продуктів і води, які привезли з дому. Лікар порадив вживати в невеликих дозах алкоголь, який хоча б якийсь захищав від радіації. В моїй команді було семеро чоловік, двох із них давно немає серед живих. Вічна і світла їм пам'ять. Підірване і моє здоров'я. Але я жодного разу не пошкодував, що був там. Пишаюся, що зробив свій маленький внесок у ліквідацію катастрофи. Адже якщо не ми, громадяни своєї країни, то хто тоді піклуватися про неї?»

Низький уклін усім тим, хто ціною власного життя й здоров'я врятував майбутні покоління, дав нам можливість сьогодні жити і творити. Сотні тисяч їх і нині живуть із цією трагедією у своїх серцях. Ядерне полум'я атомного реактора і досі обпалює душу людини, чия пам'ять розділили на два великих відрізки: до та після катастрофи на ЧАЕС.

Початок на стор. 1

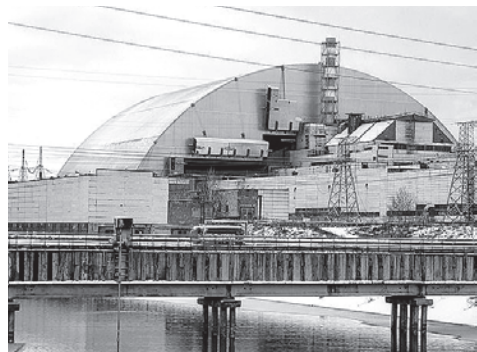
При цьому не пролунали і слова про рекомунікацію, які допомогли зменшити вплив радіації, які допомогли зменшити вплив радіації, які допомогли зменшити вплив радіації.

риторіях, хоча конкретних статистичних підтверджень цьому немає. Почастішали випадки народження дітей із синдромом Дауна. В Білорусії пік захворювання припав саме на 1987 рік, але це ще не доводить конкретний зв'язок «епідемії» з аварією.

Зона відчуження сьогодні

Останнім часом все частіше лунають пропозиції щодо раціонального використання більш-менш безпечних територій, наприклад, створення Поліського біосферного заповідника.

Чорнобильські тварини нічим не відрізняються від звичайних, хіба що менш полохливі, бо їм не доводилося зустрічатися з людиною. Розповіді про аномалії і мутантами — перебільшення, кажуть місцеві мешканці. Єдине, що можна назвати правдою, це істоти, чий розмір перевищує звичайний. Тут можна зустріти двометрових дуків та півтораметрових сомів. Зафіксовано декілька випадків вроджених дефектів у свійських тварин. Хоча генетичні наслідки катастрофи потребують ще додаткового вивчення.

Окрім того, періодично розглядають питання про можливість зменшення зони відчуження. Згідно із затвердженою Верховною Радою програмою, ЧАЕС має бути повністю ліквідовано до 2065 року: дозволено вилучення та перевезення до догострахованих місць відбурювання консервації реакторів, а коли рівень радіоактивності знизиться, їх демонтують, а територію очищують.

Вітаємо!

Колектив Ступківської сільської ради, депутатський корпус, члени виконавчого комітету вітають з днем народження сільського голову с. Ступки **Ігоря Романовича РАДЕЦЬКОГО**, землевпорядника сільської ради **Олену Євгенівну ГРИВНЯК**, завідувачку клубом с. Ступки **Галину Ярославівну ІВАНСЬКУ**.

*Бажаєм щастя і достатку,
Ясного неба і тепла,
В житті вам згоди і порядку,
Щоб доля світлою була.
В роботі — успіхів, везіння,
У справах — вічного горіння!
Від душі любові вам бажаєм!
І хай вам Господь Бог допомагає.*

Колектив СПП «Мричко» щиро вітає з днем народження водія **Юрія Ярославовича ЗАБЛОЦЬКОГО**.

*Бажаєм здоров'я, сонця у зеніті,
Любові, доброти і щастя повен дім,
Нехай у серці розкошує літо
І соняхом вітає золотим.*

Колектив ПП «Агрон» вітає з днем народження юриста **Оксана Петрівича БРІЛІ**, робітника **Олега Пелерівича ПЛІШКА**.

*Від Бога — здоров'я, від людей — шан,
В серці — спокою, життєвої відваги,
Робити добро і вершин досягати,
Сяяти красою, мов квіти весни,
У долі — багатства, достатку, добра
На многії і благії літа!*

Колектив Великоберезовицької селищної ради, депутатський корпус, члени виконавчого комітету вітають з днем народження депутата селищної ради **Олександру Теодозіївну ВИННИК**.

*Хай постійний успіх, радість і достаток
Сипляться до вас, немов вишневий цвіт,
Хай життєвий досвід творить з буднів свята,
А Господь дарує довгих-довгих літ!*

Вітаємо з 50-річчям з дня народження художнього керівника будинку культури смт Велика Березовиця **Надію Миколаївну СЛОБОДУ** та з днем народження завклубом с. Ступки **Галину Ярославівну ІВАНСЬКУ**, завклубом с. Мар'янівка **Юлію Михайлівну ОЛОВ'ЯНЧИК**. Прийміть вітання наші щирі, хай доля ваша розквіта. Нехай в здоров'ї, щасті й мирі рясні красуються літа. Хай вам любов незгасно світить і серце радісно співає... Для вас — усі найкращі квіти і найласкавіші слова. Нехай смюток вас обминає, а Мати Божа охороняє.

З повагою — працівники відділу культури Тернопільської РДА, районного будинку культури, районна організація профспілки працівників культури.

Щиро вітаємо з днем народження чудову **Василівну МАДУНАР** із села Забойки Тернопільського району.

*Бажаєм вам квітів та мирного неба,
Грошей та здоров'я ще більше, ніж треба.
Хай доля вам щастя багато дає,
Зозуля сто років життя накує.
Хай справдяться мрії, здійсняться дива,
Хай кругом від сміху іде голова,
Достатку — у будні, в свята — подарунків,
Гарних подій, доброти, поцілунків!
З повагою та любов'ю — рідні та близькі.*

Педагогічний колектив та учні Товстолузької ЗОШ І-ІІІ ст. щиро вітають з днем народження **Юрія Романовича БЕРЕЗОВСЬКОГО**.

*Бажаєм, щоб спокій і мир панували в родині,
Щоб щастя всміхалося при кожній годині!
Хай легко працюється, гарно живеться,
Все вміється, множить і удається!
Здоров'я міцного, щастя без краю,
Усього найкращого ми вам бажаєм!*

Оголошення

Ступківська сільська рада проводить громадські обговорення м'ястобудівної документації «Детальний план території житлового кварталу садибної забудови на земельній ділянці в урочищі Медовня в с. Ступки Тернопільського району Тернопільської області». Громадські слухання відбудуться 30.05.2017 року о 17 год. в приміщенні клубу с. Ступки.

Тернопільське районне споживче товариство продасть з аукціону приміщення:

- Універмаг в с. Великий Глибочок — загальна площа 1659 тис. м. кв.
 - Кафе в с. Великий Глибочок — загальна площа 360 м. кв.
 - Магазин у с. Застав'є — загальна площа 80 м. кв.
 - Магазин у с. Застінка — загальна площа 102 м. кв.
 - ПЗП у с. Грабовець — загальна площа 52 м. кв.
 - ПЗП у с. Скоморихи — загальна площа 52 м. кв.
- Тел./ф.: 22-39-06, 52-53-02.

Працівники відділу освіти Тернопільської РДА та районного методичного кабінету вітають з днем народження методиста з навчальних дисциплін РМК **Марію Андріївну ПУСКАЧ**.

*Хай щастя вікує у вашому домі,
І радість хай з вами буде завжди,
Здоров'я міцного, щасливої долі
Нехай Господь Бог дасть на довгі роки.*

Педагогічний колектив Великоберезовицької ЗОШ І-ІІІ ст. вітає з днем народження вчителя фізкультури **Оресту Остасівну САЙЧУК** та вчителя початкових класів **Галину Олегівну ГАЛЯС**.

*Хай радість всміхається в вашому домі,
І ліку не буде щасливим рокам,
І ще раз здоров'я, удачі в усьому
Ми щиро зичимо вам!*

Колектив Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Тернопільського району щиро вітає з днем народження соціального робітника смт Великі Бірки **Ірину Михайлівну КРИЦАК**, с. Соброне **Надію Іванівну ПІРЗУ**, с. В. Глибочок **Галину Миколаївну ЮСЬКІВ**, с. Романівка **Ірину Ігорівну СИНІЦЮ**, с. Ігровиця **Стефанію Рудиківну МИРЮТУ**.

*Нехай завжди вам всміхається доля,
Несуть тільки радість з собою роки.
Хай щастя й здоров'я не зрадять ніколи,
Хай збудуться мрії, бажання й думки!*

Педагогічний колектив Собронської ЗОШ І-ІІ ст. ім. В. Гарматія вітає з днем народження вчителя-пенсіонера **Ганну Марківну КРАВЧУК**, вчитель географії **Світлану Василівну ІВАХІВ** та з 45-річчям технічного працівника **Любу Володимирівну ХМЕЛЬОВСЬКУ**.

*Хай радість вам життя дарує,
Щоб посміхалися ви весь час,
Любов і злагода панують,
Достаток повниться щораз.*

З днем народження щиро вітаємо музичного керівника Мироліувської ЗОШ І ступеня-садка **Галину Михайлівну КАРАСЬОВУ**.

*Нехай здоров'я добрим буде,
Щоб у роботі ладилось усе,
Хай на вашу долю поле щедро родить,
Ще багато років в вас поруч ходить,
Сили небесні хай щастя поручуть,
Ангели на крилах лиш щастя несуть!
З повагою — колектив Мироліувської ЗОШ І ст.-садка.*

Колектив Ігровицької сільської ради, депутатський корпус, члени виконавчого комітету вітають з днем народження соціального робітника села Ігровиця та члена виконкому **Стефанію Рудиківну МИРЮТУ**.

*В цей дорогий для серця день
Бажаєм квітів і пісень!
Від друзів — щирих привітань,
Від зірки — здійснення бажань!
Від сонця — світла і тепла,
Щоб доля щедрою була!*

Учні та вчителі Собронської ЗОШ І-ІІ ст. ім. В. Гарматія вітають з 90-річчям **Марію Гаврилівну ДЕМЧАК**. Пам'ятаємо, що ви були однією з перших вчителів школи. Зичимо вам здоров'я та довгих років життя!

*З днем народження вітаємо!
Здоров'я, щастя, удачі бажаємо.
Хай кожна година буде гожа,
Нехай благословить вас Мати Божа,
Нехай ангел Божий поруч вас крокує,
А Господь многая літ дарує!*

Справи приватні

ПРОДАМ

Нерухомість

3-кімнатну квартиру, вул. Білогірська, 6/10, 63 кв.м, док., власник, ціна 27500 у.о. ☎0985781613

Оцінка майна

майнових прав та бізнесу експертна грошова оцінка землі

067 783 73 59

Інше

Ваз-2103 білий, 1979 р., двигун 1,5; газбензин; пробіг 99794 км.; в хорошому стані, ціна договірна ☎0673324388
Продам ГАЗ-69, 1962 р. в., в робочому стані, ціна договірна ☎0970107428
Пральну машинку Privileg Dynamic 5712 SN, ціна договірна ☎0677005502
Пшеницю, ячмінь насіннєвий першої репродукції ☎0973171523, 0974400604, 0686067067

Навчання

Доступна та якісна правова допомога

Із 18 квітня 2017 року в системі безоплатної правової допомоги в Україні запроваджено дистанційний навчальний курс «Робота з клієнтом», який розроблено на основі практики надання БПД та реальних потреб у навчанні, досліджених у результаті опитування фахівців місцевих центрів із надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Курс розроблено, насамперед, для працівників бюро правової допомоги й відділів правової інформації та консультацій місцевих центрів. Водночас, навчання доступне й іншим працівникам системи БПД та усім фахівцям поза системою, які працюють із людьми та/або цікавляться питаннями надання послуг, орієнтованих на потреби клієнтів.

Дистанційний курс «Робота з клієнтом» створено у рамках проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», який впроваджує Канадське бюро міжнародної освіти у партнерстві з Координаційним центром з надання

правової допомоги. Фінансування здійснює міністерство міжнародних справ Канади.

Для того, аби стати слухачем курсу, необхідно лише зареєструватися, перейшовши за посиланням <http://e-learning.legalaid.gov.ua/>

Курс складається з чотирьох модулів:

Орієнтаційний модуль
Ефективна комунікація
Управління стресом
Фахівці системи безоплатної правової допомоги, які працюють із клієнтами, пройдуть навчальний курс уже до середини червня нинішнього року.

Дистанційний курс є постійно діючим і відкритим для всіх охочих (для нових користувачів потрібна швидка ресестрація за згаданим вище посиланням). У рамках кожного з прослуханих модулів слухач курсу складатиме низку тестів. А наприкінці, за умови складання всіх тестів, отримає сертифікат.

Розробники навчального курсу переконані: навчання, отримані у його рамках, знадобляться усім, хто працює з клієнтами, а також дадуть змогу удосконалити відповідну роботу.

Бажаємо слухачам успіху під час проходження курсу!

Дистанційний курс є постійно діючим і відкритим для всіх охочих (для нових користувачів потрібна швидка ресестрація за згаданим вище посиланням). У рамках кожного з прослуханих модулів слухач курсу складатиме низку тестів. А наприкінці, за умови складання всіх тестів, отримає сертифікат.

Розробники навчального курсу переконані: навчання, отримані у його рамках, знадобляться усім, хто працює з клієнтами, а також дадуть змогу удосконалити відповідну роботу.

Бажаємо слухачам успіху під час проходження курсу!

Дистанційний курс є постійно діючим і відкритим для всіх охочих (для нових користувачів потрібна швидка ресестрація за згаданим вище посиланням). У рамках кожного з прослуханих модулів слухач курсу складатиме низку тестів. А наприкінці, за умови складання всіх тестів, отримає сертифікат.

Розробники навчального курсу переконані: навчання, отримані у його рамках, знадобляться усім, хто працює з клієнтами, а також дадуть змогу удосконалити відповідну роботу.

Бажаємо слухачам успіху під час проходження курсу!

Інформує служба 101

Пожежна безпека об'єктів будівництва

Щодня у різних куточках України розпочинається будівництво нових житлових будинків, торгових, адміністративних, виробничих та складських будівель.

Тернопільський район не є винятком. Орієнтуючись на нові дизайнерські тенденції, кожен, хто розпочинає будівництво, намагається надати майбутньому об'єкту індивідуальності, не використовуючи перевірених часом проектних рішень типових проектів. Легковажність забудовників, необмірковані, поспішні ідеї, втілені в будівництво, призводять до виникнення непередбачуваних ситуацій під час експлуатації об'єктів.

Проведенням аналізом пожежної, техногенної безпеки, цивільного захисту, державних норм та правил на нововведених до експлуатації об'єктах виявлено низку типових порушень, які допущені під час будівництва, а саме: недотримання протипожежних відстаней між будівлями та спорудами, відсутність або непридатність до використання мереж зовнішнього й внутрішнього протипожежного водопостачання, недостатня кількість і зменшені розміри евакуаційних шляхів і виходів, невідокремлення протипожежними перешкодами дільниць із різними характеристиками пожежної небезпеки, непроведення вогнезахисту дерев'яних і металевих конструкцій, відсутність систем блискавкозахисту та автоматичних систем протипожежного захисту тощо. Крім того, будівельники з метою економії застосовують будівельні матеріали з невизначеними показниками пожежної небезпеки.

Ці фактори збільшують ризик виникнення пожеж, час їх виявлення, сприяють швидкому розповсюдженню горіння, пізньому оповіщенню та тривалій евакуації людей, низькій стійкості будівельних конструкцій до небезпечних чинників пожежі. Загалом ці складові призводять до загибелі та травмування людей на пожежах, а також до значних матеріальних збитків.

Усунення вказаних порушень, допущених під час будівництва, на об'єкті, який експлуатується, як правило, потребує значних капіталовкладень, припинення експлуатації, а в деяких випадках є неможливим.

Аби запобігти подібним випадкам, зменшити кількість пожеж, попередити загибель та травмування людей на них, а також значні матеріальні втрати, пропонуємо забудовникам і громадянам під час проектування та будівництва звертатися до органів державного нагляду у сфері пожежної та техногенної безпеки щодо видачі технічних умов до інженерного забезпечення та розгляду проектною документацією.

Дорогі країни! Пам'ятайте! Пожежі легше запобігти, ніж її ліквідувати.

За консультацією звертайтеся за тел. (0352) 22-01-09 або 101.

паливну і вихлопну системи, здійснює комп'ютерну діагностику автомобілів, чистку фурсунок, ремонт інжекторів, ремонт електрообладнання, зварювальні роботи ☎0677005502, 510097
Ремонт мікрохвильовок, холодильників.
☎0976879883
Комп'ютерна діагностика автомобілів, усунення помилок, чистка фурсунок ☎0974351918

Лікування на бджолиних вуликах, бджолоужалення, інгаляції, пилко, перга, прополіс, мед, воскова міль, мертві бджоли.

с. Чернелів-Руський Тернопільського району. ☎0679455186, 0685392533, 0972076523 (Орест Михайлович Лук'янець).

РОБОТА

На роботу в СТО потрібний автослюсар, автоелектрик ☎510097, 0677005502

ДОКУМЕНТИ

Втрачену перепустку №3800, видану на ім'я Вархоляк Ірина Миколаївна, директорки ВАТ "Тернопільобленерго", вважаючи недійсною

ПОНЕДІЛОК 1 ТРАВНЯ. ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. 06.00, 07.00, 08.00, 10.25, 23.30, 01.15 Погода. 06.05, 08.05 AgroЕра. 06.10, 08.45 Світ он лайн. 06.25, 07.45, 08.10 Смакота. 06.30 Життєлюб. 07.05 Концерт „Українцям - українське“.

ВІВТОРА 2 ТРАВНЯ. ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. 06.05, 07.05, 08.05 Ера бізнесу. 06.10, 08.10 AgroЕра. 06.15, 08.45 Світ он лайн. 06.30, 08.15, 23.35 Від першої особи. 06.50, 07.45, 08.10 Смакота. 07.10, 23.00 На слуху. 08.35 Паспорт.Іа. 09.00 Чоловічий клуб. Кубок України з фрі-файту.

СЕРЕДА 3 ТРАВНЯ. ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. 06.00, 07.00, 08.00, 21.00, 05.30 Новини. 06.15, 08.15 AgroЕра. 06.25, 00.25 Від першої особи. 07.20, 23.25 На слуху. 08.35 Паспорт.Іа. 08.45 Світ он лайн. 09.00 Чоловічий клуб. Кубок України з фрі-файту.

ЧЕТВЕР 4 ТРАВНЯ. ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. 06.00, 07.00, 08.00, 21.00, 05.30 Новини. 06.10, 07.10, 08.10 Ера бізнесу. 06.20, 08.20 AgroЕра. 06.30, 00.25 Від першої особи. 06.45, 07.45, 08.30 Смакота. 07.25, 23.25 На слуху. 08.35 Паспорт.Іа. 08.45 Світ он лайн.

П'ЯТНИЦЯ 5 ТРАВНЯ. ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. 06.00, 07.00, 08.00, 21.00, 05.30 Новини. 06.15, 08.15 AgroЕра. 06.25 Життєлюб. 06.45, 07.45, 08.25 Смакота. 07.20, 23.25 На слуху. 08.35 Територія закону. 08.40 Паспорт.Іа. 08.45 Світ он лайн.

СУБОТА 6 ТРАВНЯ. ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. 06.00 У просторі буття. 06.35 Підсумки. 07.05 AgroЕра. Підсумки. 07.20 Шэф-кухар країни. 08.05 Смакота. 08.30 Золотий гусак. 09.00 М/с „Книга джунглів“.

НЕДІЛЯ 7 ТРАВНЯ. ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ. 06.00 Світ православ'я. 06.35 На слуху. 07.05 Золотий гусак. 07.20 Шэф-кухар країни. 08.10 Смакота. 08.30 Золотий гусак. 09.00 М/с „Книга джунглів“.

Подільське СЛОВО. Засновники: Тернопільська районна державна адміністрація, Тернопільська районна рада. Свідоцтво про державну реєстрацію: ТР №186 від 31.10.1995.

Головний редактор: Наталія ЧаПРАК 528830. Відповідальний секретар: Людмила КАЛИТА. Бухгалтерія, довідки 528830. Журналісти: Лілія КУЛЕНІЧ 096 923-62-56. Верстка: Людмила Калита, Іван Юзьків.

Адреса редакції: м. Тернопіль, вул. Бродівська, 17. Email: podilske_slovo@ukr.net. Розрахунковий рахунок: 26003250972001 ТФ КБ Приватбанк міста Тернопіль, МФО 338783, ідентифікаційний код 02475351.

Позиція авторів може не збігатися з позицією редакції. За достовірність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Рукописи не підлягають рецензуванню і поверненню. © — політична реклама

Передплатні індекси: 61357 для фізичних осіб, 23491 для юридичних осіб. Тираж: 1626. Зам. № 263. Ціна: 3 грн. №17-18 (5224-5225) від 28.04.2017. Відповідальний за випуск: Людмила Калита. Віддруковано: ТОВ "Поділля-Тер", м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28, тел. (0352) 52-27-37.

06.00, 06.50 Зірковий шлях. 08.50, 03.40 Х/ф „Стережися автомобіля“.

06.00, 06.50 Зірковий шлях. 08.50, 03.40 Х/ф „Стережися автомобіля“.

Футбол | Вітаємо переможців!

Наша команда — чемпіон!

Команда-переможець: Віталій Ковальчук, Ростислав Гудзь, Ярослав Лешків, Олександр Воркун, Микола Бучковський, Богдан Лешків, Андрій Лешків (капітан команди).

11 квітня 2017 року відбулися районні фінальні змагання з міні-футболу серед юнаків ЗОШ I-II ступенів. У фіналі змагалися 6 команд Тернопільського району.

Команда Петриківської школи виборола заслужену першість, обійшовши в фіналі клуби НВК «Дичківська ЗОШ I-II ст.-ДНЗ» і Байковецької ЗОШ I-II ст.

Учні та педагогічний колектив школи щиро вітають наших футболістів і тренера Володимира Ярославовича Васильця з перемогою!

Спортивний калейдоскоп

Майстер спорту України міжнародного класу, вихованка Скалатської дитячо-юнацької спортивної школи «Колос» Підволочиського району Тернопільщини, економічного університету Марія Хлян здобула «срібло» на чемпіонаті Європи з важкої атлетики у Хорватії, за що днями отримала цінний подарунок від обласної влади. Наша спортсменка, виступаючи у ваговій категорії до 69 кг, підняла штангу вагою 99 кг у ривку та 126 кг у поштовоху і з сумою 225 кг стала срібною призеркою, а також здобула дві «малі бронзи» за окремі види.

У центральному матчі 26-го туру української Прем'єр-ліги НСК «Олімпієць» донецький «Шахтар» переміг київське «Динамо» з рахунком 0:1. На 12-й хвилині перша небезпечна атака «гірників» призвела до голу. «Динамо» втратили м'яч у центрі поля, Тайсон виконав фланг, звідки на воротарську майданку перебрив шкіраного у дальній кут воріт. Таким чином, «Шахтар» за 6 турів до завершення чемпіонату збільшив відрив від «Динамо» до 14 очок. Результати матчів звітного туру: «Олександрія» - «Олімпік» — 1:0, «Дніпро» - «Ворскла» — 2:0, «Сталь» - «Зірка» — 1:0, «Карпати» - «Волинь» — 1:0, «Зоря» - «Чорноморець» — 1:2.

Минулої неділі стартував новий сезон чемпіонату Тернопільщини з футболу. Цього дня було зіграно три матчі першої ліги: «Трибухівці» (Буцацький район) - «Збруч» (Підволочиськ) — 0:1, «Шумськ» - «Три Валети» (Кременецький район) 0:2, «Збараж» - «Іванків» (Борщівський район) — 1:1. А вже в неділю, 30 квітня, відбудуться перші поєдинки між командами вищої ліги: «Бережани» - «Прогрес» (Заліщики), «Колос» (Зборів) - «ДСО-Поділля» (Тернопільський район), «Козова» - «Агронт» (Тернопільський район). Загалом у цьогорічній обласній першості візьмуть участь 19 команд. Календар ігор чемпіонату області шукайте в одному з найближчих номерів «Подільського слова».

ФК «Тернопіль» зазнав 18-ту поразку в цьому сезоні (найбільше серед усіх учасників першої ліги). Тернополяни поступилися на виїзді «Гірнику-Спорту», двічі пропустивши в першій половині зустрічі. Наприкінці матчу «муниципали» залишилися в меншості — червоне світло перед собою побачив Олександр Музика, який агресивно сперечався з рефері.

Тернопільська «Нива» в рамках 14-го туру аматорської першості України поступилася в гостях «ОДЕКУ» (Оржів, Рівненська обл.) з рахунком 2:0. «Зелено-жовті» пропустили наприкінці кожного з таймів і наразі посідають сьому сходинку «турнірки» серед 11-ти колективів. Наступний матч «нивівці» зіграють теж на Рівненщині — 30 квітня з «Малинськом». Лідером футбольного чемпіонату аматорів наразі є волочеський «Агробізнес».

За результатами жеребкування, у півфіналі Ліги чемпіонів зіграють мадридський «Реал» та «Атлетіко», французький «Монако» та італійський «Ювентус». Перші півфінальні зустрічі відбудуться 2-3 травня, матчі-відповіді — через тиждень. Фінал ЛЧ 3 червня прийматиме валлійський Кардіф. Переможцем мати «Монако» - «Ювентус» стане номінальним господарем фінального поєдинку.

У півфіналі Ліги Європи «Аякс» зустрічється з «Ліоном», «Сельта» — з «Манчестер Юнайтед». Матчі відбудуться 4 та 11 травня. Господарем фіналу у Стокгольмі на «Френдс Арена» 24 травня буде переможець пари «Аякс»-«Ліон».

Підготував Андрій ОМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Бокс

Чому Кличко не фаворит?

У ніч із суботи на неділю, 30 квітня, в Лондоні на легендарному стадіоні «Вемблі» відбудеться найочікуваніший боксерський поєдинок 2017-го року. Українця вважатимуть фаворитом Володимир Кличко зустріне з чемпіоном світу за версією IBF британцем Ентоні Джошуа. Українець повертається на ринг уперше після поразки від Тайсона Ф'юрі наприкінці листопада 2015-го і наголошує на важливості бою.

Суботній поєдинок буде для багаторічного лідера надважкого дивізіону особливим. Уперше в кар'єрі, яку він розпочав ще 1996-го, Кличко не має статусу фаворита. Букмекери приймають ставки на перемогу українця з коефіцієнтом 2,75, а на перемогу Джошуа дають 1,44. Цьому є кілька пояснень. Насамперед, вік суперників — британець у свої 27 років перебуває в розквіті сил, у той час, як найкращі часи Володимира Кличка позаду, адже йому виповнився 41 рік.

Пряму трансляцію поєдинку можна буде переглянути на телеканалі «Інтер» о 01:00 за київським часом.

Футбол | Відкритий урок

«Нива» завітала у Великі Бірки

20 квітня на базі Великобірківської ЗОШ I-III ступенів-гімназії імені Степана Балея відбувся відкритий тренувальний урок із міні-футболу для шкільної команди дівчат за участю гравців футбольного клубу «Нива» (Тернопіль).

На моє запрошення допомогти у проведенні цього заходу відгукнувся колишній випускник нашої школи, гравець теперішнього складу «Ниви» Тарас Мороз зі своїми партнерами по команді Костянтином Пікулем (капітан «зелено-жовтих») та Богданом Слоневським.

У заняттях узяли участь учениці 6-10 класів, які вправно виконували розминку, передачі в парах, ведення й удари по м'ячу. Після цього відбулася товариська гра, до якої долучилися футболісти тернопільської команди. Діти отримали задоволення від тренувального процесу, корисні підказки та хорошу мотиваційну настанову. Наприкінці тренування дівчата подарували гостям намальований власноруч плакат із символікою футбольного клубу з Тернополя, побажали вдалого виступу в аматорській першості України та чемпіонату Тернопільщини. Як палкий прихильник «Ниви» я щиро дякую хлопцям за їхній внесок та допомогу у проведенні шкільного уроку, зичу їм міцного здоров'я, нових перемог, здобутків і бажаю якомога швидше повернутися в українську Прем'єр-лігу.

Сергій КАСЯН, учитель фізкультури

НВК «Великобірківська ЗОШ I-III ступенів-гімназія ім. Степана Балея».

Футбол | Чемпіонат Тернопільського району-2017

Календарі першого кола

Вища ліга

1-ий тур, 30 квітня

Дубівці – Велика Березовиця

Біла – Острів

Заліці – Великий Глибочок

Великі Бірки – Озерна

Шляхтинці – Плотича

2-ий тур, 7 травня

Острів – Дубівці

Велика Березовиця – Біла

Великий Глибочок – Великі Бірки

Озерна – Шляхтинці

Плотича – Заліці

3-ий тур, 14 травня

Дубівці – Великий Глибочок

Біла – Озерна

Шляхтинці – Заліці

Велика Березовиця – Плотича

Острів – Великі Бірки

4-ий тур, 21 травня

Великий Глибочок – Біла

Озерна – Дубівці

Великі Бірки – Шляхтинці

Заліці – Велика Березовиця

Плотича – Острів

5-ий тур, 28 травня

Дубівці – Заліці

Біла – Великі Бірки

Велика Березовиця – Шляхтинці

Плотича – Великий Глибочок

Острів – Озерна

6-ий тур, 4 червня

Великі Бірки – Дубівці

Заліці – Біла

Великий Глибочок – Велика Березовиця

Озерна – Плотича

Шляхтинці – Острів

7-ий тур, 11 червня

Дубівці – Біла

Велика Березовиця – Острів

Заліці – Озерна

Великі Бірки – Плотича

Великий Глибочок – Шляхтинці

8-ий тур, 25 червня

Плотича – Дубівці

Шляхтинці – Біла

Велика Березовиця – Озерна

Острів – Великий Глибочок

Заліці – Великі Бірки

9-ий тур, 2 липня

Дубівці – Шляхтинці

Біла – Плотича

Великі Бірки – Велика Березовиця

Острів – Заліці

Озерна – Великий Глибочок

Перша ліга

1-ий тур, 30 квітня

Білоскірка – Малий Ходачків

«Динамо» – Соборне

Забойки – Товстолуг

Байківці – Прошова

Велика Лука – Івачів

Смиківці – Пронятин

2-ий тур, 7 травня

Соборне – Білоскірка

Малий Ходачків – «Динамо»

Прошова – Забойки

Товстолуг – Байківці

Пронятин – Велика Лука

Івачів – Смиківці

3-ий тур, 14 травня

Білоскірка – Велика Лука

«Динамо» – Смиківці

Малий Ходачків – Товстолуг

Соборне – Прошова

Забойки – Івачів

Байківці – Пронятин

4-ий тур, 21 травня

Смиківці – Білоскірка

Велика Лука – «Динамо»

Прошова – Малий Ходачків

Товстолуг – Соборне

Пронятин – Забойки

Івачів – Байківці

5-ий тур, 28 травня

Білоскірка – Забойки

«Динамо» – Байківці

Малий Ходачків – Велика Лука

Соборне – Смиківці

Товстолуг – Івачів

Прошова – Пронятин

6-ий тур, 4 червня

Байківці – Білоскірка

Забойки – «Динамо»

Смиківці – Малий Ходачків

Соборне – Велика Лука

Івачів – Прошова

Пронятин – Товстолуг

7-ий тур, 11 червня

Білоскірка – «Динамо»

Малий Ходачків – Соборне

Забойки – Байківці

Велика Лука – Смиківці

Товстолуг – Прошова

Івачів – Пронятин

8-ий тур, 25 червня

Прошова – Білоскірка

Товстолуг – «Динамо»

Пронятин – Малий Ходачків

Івачів – Соборне

Смиківці – Забойки

Велика Лука – Байківці

9-ий тур, 2 липня

Білоскірка – Товстолуг

«Динамо» – Прошова

Малий Ходачків – Івачів

Соборне – Пронятин

Забойки – Велика Лука

Байківці – Смиківці

10-ий тур, 9 липня

Пронятин – Білоскірка

Івачів – «Динамо»

Байківці – Малий Ходачків

Забойки – Забойки

Смиківці – Товстолуг

Велика Лука – Прошова

11-ий тур, 23 липня

Білоскірка – Івачів

«Динамо» – Пронятин

Малий Ходачків – Забойки

Соборне – Байківці

Товстолуг – Велика Лука

Прошова – Смиківці

Друга ліга (перші матчі)

1-ий тур, 30 квітня

Група А

Підгородне – Петриків

Гаї-Шевченківські – Кутківці

Драганівка – Чистилів

Драганівка – Козлів

Група Б

Лозова – Великі Гаї

Дичків – Баворів

Курники – Настасів

Стегниківці – Мишковичі

Повний календар другої ліги — в наступному номері «Подільського слова».

Все буде смачно

Що і як радила готувати й подавати невістка Каменяра

Продовжуємо друкувати найцікавіші рецепти від Ольги Франко. Сьогодні до вашої уваги супи, страви з м'яса та риби.

Супи

Одна з особливостей галицьких перших страв у тому, що заправляють їх не засмажкою на салі, а сметаною (щоб вона не згорнулася, додають трохи борошна). Також до супів і юшок готують **галушки** (перетерти через сито 2 варені картоплини, додати 1 столову ложку масла, 2 яйця, посолити, перемішати з 1 ложкою муки; галушки кидати ложечкою у киплячий бульйон), **кульки з рису** (зварити 120 г рису, охолодити, додати 1 столову ложку масла, 2 жовтки, одне ціле яйце, посолити, додати зелену петрушку і кропу; все добре розтерти, додати піну з 2 білків, намочену в молоці й відтиснуту булку; масу перемолоти, виробити з неї невеликі кульки й зварити їх у ющі (чи супі)), **варенички зі шпинатом** (заварити шпинат, протерти його через сито, заправити засмажкою, посолити і трохи підсмажити; замісити прісне тісто, виготовити з нього невеличкі варенички, начинити шпинатом, зварити в солоній воді, полити маслом, посипати підсмаженою тертою булкою та покласти на 5 хв. у духовку, щоб злегка зарум'янилися).

Суп із потрушків

Потрушки почистити, добре промити, з шийок зняти шкірку. Печінки й шлунки відкласти, з ре-

шти зварити бульйон, додавши до нього овочі. Печінки й шлунки дрібно посікти, додати булку, замочену в молоці, 1 столову ложку посіченої і підсмаженої на маслі цибулі, 2 сирі жовтки. Перемішати і цією масою начинити шкірки шийок, зашити їх білою ниткою і проварити в бульйоні. Перед подачею шийки порізати кружечками й покласти в бульйон. Можна додати окремо зварений рис або макарони.

Суп зі шпинату

Молоде листя шпинату посікти, підсмажити на маслі, протерти через друшляк і розвести бульйоном. Склянку сметани розмішати з 1 чайною ложкою борошна й вилити у шпинат. Проварити. Подавати з рисом.

Цитринівка з рисом

Зварити 200 г рису зі шматком масла, добре вимішати, залити його 1 склянкою сметани, 1 жовткцем і сколянкою цитрини. Розбавити мілким бульйоном, довести до кипіння. Перед подачею додати тоненькі кружальця цитрини без кісточок, посипати кропом і заправити сметаною. Замість рису можна використати перлову крупу, зварену з маслом.

Страви з м'яса і риби

Качка по-французьки

Перемолоти 250 г свинини, печінку з качки, цибулину, вимочену в молоці й відтиснуту булку, додати третій мускатний горіх, посолити, поперчити. Цією масою начинити качку, зашити її і спекти в духовці. Підготувати таку підливу: підсмажити на такому жирі: дрібно порізаних цибулю з 1 столовою ложкою борошна, додати 50 г вина, дрібно порізаних качину або курячу печінку, поварити, досипати паприку, подавати окремо.

Волове м'ясо з вином

Кусень м'яса (полядвіці) залити сухим білим вином і залишити на 2 дні. Тоді додати самим вином, додати стільки води, скільки вина, 1 столову ложку масла й варити. Зняти піну, вкинути 1 лавровий листок, пахучий перець, 2-3 кружальця цитрини

й варити далі. Додати засмажку, 1 склянку сметани, ще трохи поварити й подавати. М'ясо порізати плястерками, полити соусом. Подавати з вареною картоплею, рисом або гречкою.

Підбивка з агрусом

Зварити телятину (нирківку) з овочами, порізати її на шматки. Окремо приготувати на ющі агрусову підливу зі сметаною (агрус зварити в бульйоні, перетерти через сито, посолити, поцукрувати, додати сметану). Покласти в підливу м'ясо, варити 10 хвилин. Подавати з картоплею.

М'ясо в апельсиновій підливі

Кусень м'яса (свинина або телятина – шинка) нашпигувати солониною і добре підсмажити. Витиснути сік з 2 цитрин, додати до нього цукор і трошки тертого хрону (до смаку), заправити засмажкою, додати 1 склянку сметани й сік із 2 апельсинів. Усе закип'ятити й полити печеню.

Баранина з кмином

Зварити шматок грудинки або нирківки (1,5-2 кг) з овочами і 0,5 чайної ложки кмину. М'ясо по-

різати, юшку процідити й заправити 250 г сметани, розмішаною з 1 столовою ложкою муки. Цією підливою залити м'ясо і ще трохи потишкувати. Подавати з макаронами під рисом.

Короп із медом

Почищеного коропа порізати на шматки, залити холодним відваром з овочів і зварити. Рибу виийняти, а юшку продовжувати варити, поки не вивариться на дві третини. Відтак охолодити, влити 2 білки, закип'ятити й процідити через марлю. Окремо розігріти мед, розбавити його юшкою, додати лимонного соку (до смаку), родзинок і заварити. Рибу викласти в полумиску, обклати кружальцями лимона, залити підливою й вистудити.
Смачного!

Дитячий майданчик

Чому навчився Назар у мурашок?

Щодня, йдучи з мамою в садок, маленький Назарчик розглядав квіти біля стежки, крапельки роси на них... Одного разу раптом побачив маленьку гірку з прутиків і соломи й крихітних комах, які метушливо бігали по ній.

— Мамочко, а хто це?
— Це мурахи.

І мама розповіла йому цікаву історію про дивовижний світ мураш, про їх працелюбність, про неабияку силу, якою вони володіють завдяки своїй дружбі, взаєморозумінню, згуртованості.

І тут Назарко побачив, що соломинка заворушилася. Придивився — а під нею багато мурашок, і всі разом дружно несуть її в свій будинок-мурашник.

Із кожним днем мурашник ставав все вищим і вищим. І Назарчик щоразу дивувався, як таким маленьким істотам вдалося побудувати такий великий будинок.

Вкотре йдучи в садок, він зпомінив у маминих руках важку сумку.

— Мамо, давай я тобі допоможу, зі мною тобі буде легше!

А прийшовши додому, Назар вирішив разом із мамою прибирати в будинку. І це було так весело і швидко. І мама посміхалася.

«Ось які мурахи молодці, — подумав хлопчик, — гуртом робити щось набагато простіше і приємніше.»

Галина БРИТАН.

Лабіринт для малечі

Знайдіть відмінності

Загадки

Привітанням журавля
Я пробуджую поля,
Наповнюю ручаї
Та жаквітчу гаї.
Кожен з вас мене впізна.
Відгадали? Я — ...

(Весна)

Лист зелений
не пропав,
А під снігом задрімав,
Щоб у синю сукенчину
Одягнуть весняну днину.

(Барвінок)

Із зелених листочок,
Зелений личочок.
Аромат духмяний
Тішить ліс весняний.

(Коввалія)

Квітень жовту фарбу
взяв,
Моріжок розмалював,
І з-під пензлика
розквітлі,
Наче сонце, диво-квіти.

(Кульбаба)

Лиш весна привітна
У гостях з'явилася —
На гілці роздітнім
Котик рендітнім.
Котики пухнасті,
Котики маленькі,
Жовті, мов курчата,
Як вата, м'якенькі.
Рано нас вітати
В котиків є звичка.
Знають всі малюта —
Це цвіте...

(Вербичка)

